

Reclassering Nederland

Woonbegeleiding

Reclassering Nederland

DE HAAGSE
HOGESCHOOL

Naam student:	Jip Lagerweij (20060394)
Naam student:	Samantha Wortel (08020892)
Opleiding:	Sociaal Pedagogische Hulpverlening
Academie:	Sociale Professies
Opleidingsjaar:	2011-2012
Opdrachtgever:	Reclassering Nederland; Marleen Schinkel & Marian Melchior
Docentbegeleider:	Jeroen de Koning

Samenvatting

Reclassering Nederland, regio Den Haag biedt woonbegeleiding aan justitiabelen. Het doel van de woonbegeleiding is de woonproblematiek van justitiabelen te verminderen. De woonbegeleiding wordt gefinancierd vanuit het toezicht, echter is dit niet kostendekkend.

Binnen Reclassering Nederland, regio Den Haag wordt niet op een eenduidige wijze vormgegeven aan de woonbegeleiding, het is niet duidelijk welke taken een woonbegeleider heeft en de ervaring is dat er niet volgens het 8-fasenmodel gewerkt wordt, waardoor er weinig structuur en geen overzicht is. Reclassering Nederland heeft als doel het terugdringen van criminaliteit en het voorkomen van recidive, om zo een veiliger maatschappij te creëren. Door de woonbegeleiding te professionaliseren kan dit mogelijk bijdragen aan het terugdringen van recidive.

Naar aanleiding hiervan is de volgende hoofdvraag geformuleerd: *"Hoe kan de vormgeving van de woonbegeleiding van Reclassering Nederland, regio Den Haag verbeterd worden?"*

Ons onderzoek heeft zich gericht op het inventariseren van op welke wijze de vormgeving van de woonbegeleiding van Reclassering Nederland, regio Den Haag verbeterd kan worden en is hiermee een inventariserend onderzoek.

Het doel van dit onderzoek is kennis en inzicht verschaffen in de mogelijkheden tot het verbeteren van de woonbegeleiding van Reclassering Nederland, regio Den Haag. Er is gebruik gemaakt van verschillende databronnen en dataverzamelingstechnieken. Er is voor het theoretisch kader informatie verzameld met betrekking tot de volgende onderwerpen; Reclassering Nederland, toezicht, doelgroep, woonbegeleiding, 8-fasenmodel, casemanagement en forensisch gecontracteerde instellingen. Het praktisch kader heeft vorm gekregen door face-to-face halfgestructureerde interviews. Vervolgens zijn deze beide kaders naast elkaar gelegd en geanalyseerd.

Uit de resultaten is naar voren gekomen dat er momenteel niet volgens een eenduidige werkwijze wordt gewerkt en dat er niet of nauwelijks wordt gewerkt met het 8-fasenmodel. De ervaring is dat het werken met het 8-fasenmodel veel tijd kost en dat de woonbegeleiders onvoldoende ruimte hebben binnen hun caseload voor het bieden van de praktische hulp. Momenteel wordt er geen opleiding aangeboden. De woonbegeleiders zijn enthousiast over het feit dat er woningen worden aangeboden. Echter worden niet alle beschikbare woningen benut. Er zijn strenge contra-indicaties voor de woonbegeleiding en Reclassering Nederland, regio Den Haag biedt alleen thuisbegeleiding, terwijl er wel vraag is naar andere vormen van wonen. De Kessler Stichting en Limor bieden wel praktische hulp en hebben de mogelijkheid tot het aanbieden van andere vormen van wonen. Woonbegeleiding is geen erkend product van Reclassering Nederland. Uit de resultaten is ook gebleken dat woonbegeleiding geen reclasseringswerk is en dat het richten op casemanagement meer past bij de taak als toezichthouder.

Woonbegeleiding is momenteel niet kostendekkend en geen reclasseringswerk, maar dit betekent niet dat het niet kan worden aangeboden. Echter is de vormgeving van de woonbegeleiding nu niet optimaal. Door de volgende punten te verbeteren kan de vormgeving van de woonbegeleiding verbeterd worden.

- Het aanbieden van een passende opleiding of cursus aan de woonbegeleiders.
- Een cliënt standaard minimaal in niveau 2 plaatsen.
- Meer ruimte creëren binnen de caseload voor de woonbegeleiding.
- Het hanteren van een andere werkwijze.
- Het doen van onderzoek naar of woonbegeleiding bijdraagt aan het verminderen van recidive.
- Na de sleuteloverdracht de woonbegeleiding overdragen aan de Kessler Stichting of Limor.

Voorwoord

Voor u ligt ons afstudeeronderzoek ter afronding van onze opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening aan de Haagse Hogeschool te Den Haag. Het onderzoek is uitgevoerd in samenwerking met Reclassering Nederland, regio Den Haag.

Vanaf oktober 2011 hebben wij onderzoek verricht naar de woonbegeleiding van Reclassering Nederland, regio Den Haag. Wij hebben dit onderzoek met veel plezier gedaan en willen dan ook alle mensen bedanken die een bijdrage hebben geleverd aan de realisatie van ons onderzoek en het schrijven van onze scriptie. In het bijzonder willen wij graag onze dank uiten naar Jeroen de Koning, Marleen Schinkel en Marian Melchior voor de goede begeleiding tijdens ons afstudeerproces. Daarnaast willen wij graag de woonbegeleiders van Reclassering Nederland, regio Den Haag en Limor en de Kessler Stichting bedanken voor de medewerking aan ons onderzoek.

Jip Lagerweij en Samantha Wortel.

Inhoudsopgave

Inleiding	6
Hoofdstuk 1: Onderzoeksontwerp	8
1.1 Probleembeschrijving	8
1.2 Vraagstelling	8
1.3 Doelstelling	9
1.4 Eindresultaat	9
1.5 Maatschappelijke relevantie	10
1.6 Onderzoeksmethodiek	10
Hoofdstuk 2: Theoretisch kader	12
2.1 Reclassering Nederland	12
2.1.1 Justitiële keten	12
2.1.2 Reclassering	13
2.1.3 Toezicht	14
2.1.4 RISC	17
2.1.5 Plan van aanpak	18
2.1.6 Toezichtovereenkomst	19
2.2 Doelgroep	19
2.3 Woonbegeleiding	20
2.3.1 Algemeen	20
2.3.2 Reclassering Nederland, regio Den Haag	22
2.4 Het 8-fasenmodel	23
2.5 Casemanagement	26
2.6 Forensisch gecontracteerde instellingen in Den Haag	26
2.6.1 Kessler Stichting	27
2.6.2 Limor	28
Hoofdstuk 3: Praktisch kader	29
3.1 Reclassering Nederland, regio Den Haag	29
3.1.1 Algemeen	29
3.1.2 Tijdsbesteding	29
3.1.3 8-fasenmodel	30
3.1.4 Werkwijze	30
3.1.5 Ervaringen	31
3.1.6 Verbeterpunten woonbegeleiding	32
3.1.7 Sterke punten woonbegeleiding	33
3.1.8 Contra-indicaties	33
3.1.9 Taken woonbegeleider	34
3.1.10 Hulpvraag cliënt	34
3.1.11 Opleiding	34
3.1.12 Combinatie woonbegeleider – toezichthouder	34
3.1.13 Reclasseringswerk	34
3.1.14 Andere vormen van wonen	35
3.1.15 Toekomstperspectief	35
3.2 Landelijk kantoor Reclassering Nederland	36
3.3 Kessler Stichting	36
3.4 Limor	38
Hoofdstuk 4: Analyse	40
4.1 Aantal cliënten in woonbegeleiding	40
4.2 Tijdsbesteding	40
4.3 8-fasenmodel/ werkwijze	40
4.4 Taken	42
4.5 Eisen	43

4.6 Sterke punten -----	43
4.7 Verbeterpunten -----	44
4.8 Ervaringen -----	46
4.9 Reclasseringswerk -----	46
4.10 Hulpvraag cliënt -----	47
4.11 Andere vormen van wonen -----	48
4.12 Forensisch gecontracteerde instellingen -----	48
4.13 Visie en missie -----	48
4.14 Toelatingscriteria -----	49
4.14.1 Reclassering Nederland -----	49
4.14.2 Kessler Stichting -----	50
4.14.3 Limor -----	50
4.15 Toekomstperspectief -----	51
Hoofdstuk 5: Conclusie en discussie -----	52
5.1 Conclusie -----	52
5.2 Discussie -----	54
Hoofdstuk 6: Aanbevelingen -----	56
6.1 Scenario 1 -----	56
6.2 Scenario 2 -----	57
Literatuurlijst -----	59
Bijlagen -----	60
Bijlage 1: Convenant Staedion -----	60
Bijlage 2: Aanmeldingsformulier woonbegeleiding Reclassering Nederland Den Haag	61
Bijlage 3: Interviewvragen -----	64
Bijlage 4: Interviewvragen Limor en Kessler Stichting -----	65
Bijlage 5: Programmabeschrijving 'Methodiek van de ambulante woonbegeleiding' ---	66

Inleiding

Reclassering Nederland

Reclassering Nederland is er om crimineel gedrag te verminderen en recidive te helpen voorkomen. Door gedrag van daders en verdachten positief te beïnvloeden en risico's te beheersen, draagt Reclassering Nederland bij aan een veiliger samenleving. Mede door de voorwaarden te creëren waardoor daders kunnen stoppen met criminaliteit en weer volwaardig kunnen samenleven in de maatschappij (www.reclasseringnederland.nl).

De drie kerntaken van Reclassering Nederland zijn:

1. diagnose en advies;
2. toezicht op verdachten en daders;
3. toezien op de uitvoering van werkstraffen.

Reclassering Nederland werkt met een gedwongen kader. Dit houdt in dat een onder toezichtgestelde verplicht is contact met de reclassering te onderhouden op grond van een rechterlijke uitspraak. Het gedwongen kader krijgt vorm door opgelegde – dwingende – voorwaarden en afspraken vanuit justitie. Als de cliënt zich niet aan deze voorwaarden houdt, kan dit betekenen dat elke reclasseringsbemoeienis stopt en dat de zaak teruggaat naar het Openbaar Ministerie, de cliënt loopt dan het risico op de ten uitvoerlegging van het voorwaardelijk strafdeel (vaak een gevangenisstraf). De dwingende, ook wel bijzondere voorwaarden genoemd, geeft het werken van Reclassering Nederland extra kracht (Menger, 2004).

De bijzondere voorwaarden vormen de rode draad in zowel het advies als in het toezicht. De adviseur moet de bijzondere voorwaarden namelijk concreet geformuleerd in het reclasseringsadvies adviseren en deze voorwaarden vormen vervolgens de basis voor het toezicht.

Een gedwongen kader en de combinatie van begeleiding en controle kenmerken de aanpak van Reclassering Nederland.

Woonbegeleiding

Binnen Reclassering Nederland, regio Den Haag, zijn er 4 woonbegeleiders. De woonbegeleiders hebben tweewekelijks een eigen casuïstiek, waarin aanmeldingen en lopende begeleidingen worden besproken.

De woonbegeleiding wordt vormgegeven d.m.v. het 8-fasenmodel. Het 8-fasenmodel kenmerkt zich als een praktisch, concreet en overzichtelijk model.

Elke fase kent specifieke doelen, instrumenten en werkwijzen:

1. Aanmeldingsfase: het eerste contact tussen de reclasseringscliënt en woonbegeleider.
2. Intakefase: een nadere kennismaking tussen reclasseringscliënt en de woonbegeleider.
3. Opnamefase: de opbouw van de hulpverlening van de reclasseringscliënt.
4. Analysefase: de analyse van het functioneren van de reclasseringcliënt op 8 leefgebieden.
5. Planningsfase: het opstellen van een begeleidingsplan.
6. Uitvoeringsfase: de uitvoering van het begeleidingsplan.
7. Evaluatiefase: een terugblik op de uitvoeringsfase.
8. Uitstroomfase: de afronding van de woonbegeleiding.

Veel reclasseringscliënten hebben problemen op het leefgebied wonen. Het leefgebied wonen kan dan worden gezien als een criminogene factor. Het organiseren van een vast

adres en adequate woonbegeleiding kan er mogelijk voor zorgen dat het dagelijks leven een vaste structuur krijgt waardoor de kans op recidive afneemt.

De reclasseringscliënt huurt niet een woning van Reclassering Nederland, maar van een woningcorporatie. Vervolgens ontvangt de cliënt in zijn/haar eigen huis begeleiding vanuit Reclassering Nederland (intranet.reclasseringnederland.nl).

Hoofdstuk 1: Onderzoeksontwerp

1.1 Probleembeschrijving

Woonbegeleiding is geen kerntaak van Reclassering Nederland, maar sinds 2007 bestaat woonbegeleiding binnen Reclassering Nederland, regio Den Haag en kan het een onderdeel zijn van het toezicht. De woonbegeleiding zoals deze bij Reclassering Nederland, regio Den Haag wordt aangeboden is uniek. Reclassering Nederland is een dienstverlenende instantie, woonbegeleiding is een hulpverlenende taak, daarom heeft de opdrachtgever de vraag of de woonbegeleiding een taakstelling is van Reclassering Nederland. Vanuit het toezicht wordt de woonbegeleiding gefinancierd. Echter is dit niet kostendekkend; de uren die Reclassering Nederland krijgt in het kader van het toezicht zijn, volgens de portefeuillehouders, mogelijk niet voldoende om goede woonbegeleiding te bieden.

Binnen Reclassering Nederland, regio Den Haag wordt niet op een eenduidige wijze vormgegeven aan de woonbegeleiding, het is niet duidelijk welke taken een woonbegeleider heeft. Er is geen taak- en functieomschrijving voor een woonbegeleider. Momenteel zou er volgens het 8-fasenmodel gewerkt moeten worden, maar dit gebeurt niet volgens de portefeuillehouders. Binnen de woonbegeleiding is hierdoor weinig structuur en geen overzicht van wat er nu gedaan wordt.

De woonbegeleiders hebben aangegeven dat zij de woonbegeleiding naast hun werk als toezichthouder moeten uitvoeren en zij geven aan dat zij onvoldoende tijd kunnen besteden aan de woonbegeleiding, dit zorgt volgens de woonbegeleiders voor kwalitatief minder goede woonbegeleiding.

Momenteel biedt Reclassering Nederland, regio Den Haag alleen zelfstandige woningen aan, terwijl er vraag is naar andere vormen van wonen, zoals begeleid wonen.

Reclassering Nederland, regio Den Haag heeft convenanten met een aantal woningbouwcorporaties, waaronder Staedion, Vidomes en Woonbron, waarbij één van de eisen is dat de reclasseringscliënten die deze woningen bewonen begeleiding ontvangen. Op dit moment worden veel beschikbare woningen van de woningbouwcorporaties voor reclasseringscliënten niet benut. Reclassering Nederland, regio Den Haag wil deze woningen wel graag behouden om deze te kunnen blijven aanbieden aan de cliënten, maar als deze woningen niet benut worden, lopen zij het risico dat deze woningen aan andere instellingen worden toegewezen.

1.2 Vraagstelling

Hoofdvraag

Hoe kan de vormgeving van de woonbegeleiding van Reclassering Nederland, regio Den Haag verbeterd worden?

Deelvragen

1. Welke methodieken en werkwijze worden gehanteerd door de woonbegeleiders van Reclassering Nederland regio Den Haag?
2. Welke eisen worden er gesteld aan een woonbegeleider door Reclassering Nederland regio Den Haag?
3. Wat zijn de sterke – en verbeterpunten van de woonbegeleiding van Reclassering Nederland, regio Den Haag, volgens de woonbegeleiders, de werkbegeleider en de portefeuillehouders van woonbegeleiding?

4. Welke forensisch gecontracteerde instellingen die woonbegeleiding bieden, zijn er in regio Den Haag?
5. Welke visie en missie hebben de gekozen forensisch gecontracteerde instellingen in regio Den Haag?
6. Welke criteria hebben de gekozen forensisch gecontracteerde instellingen bij toelating tot woonbegeleiding?

Kernbegrippen

Woonbegeleiding:

Het ontvangen van begeleiding bij leefgebied huisvesting en wonen vanuit Reclassering Nederland bij de reclasseringscliënt in zijn/haar eigen huis door 1 van de 4 woonbegeleiders die werkzaam zijn bij Reclassering Nederland, regio Den Haag.

Woonbegeleiders:

Medewerkers van Reclassering Nederland, regio Den Haag die werkzaam zijn op verschillende afdelingen, die de aanmeldingen, intake en lopende begeleiding verzorgen.

Forensisch gecontracteerde instelling:

Een instelling die mag werken met justitiabelen en wordt gefinancierd vanuit justitie.

1.3 Doelstelling

Kennis en inzicht verschaffen in de mogelijkheden tot het verbeteren van de woonbegeleiding van Reclassering Nederland, regio Den Haag.

Kennis en inzicht verschaffen in de sociale kaart van regio Den Haag met betrekking tot woonbegeleiding door forensisch gecontracteerde instellingen.

De praktische relevantie van dit onderzoek is op welke wijze er invulling kan worden gegeven aan de woonbegeleiding van Reclassering Nederland, regio Den Haag. Reclassering Nederland, regio Den Haag weet dan welke mogelijke oplossingen er zijn en kan hier in de praktijk mogelijk naar handelen.

1.4 Eindresultaat

Er is in kaart gebracht welke sterkte – en verbeterpunten de woonbegeleiding van Reclassering Nederland, regio Den Haag, kent.

Aan de hand van de resultaten van het onderzoek is in het uiteindelijke aanbevelingenrapport naar voren gekomen welke eventuele mogelijkheden er zijn om de woonbegeleiding beter vorm te geven en zo nodig uit te besteden aan een externe forensisch gecontracteerde instelling.

Het belang van dit onderzoek voor Reclassering Nederland, regio Den Haag, is dat zij weten op welke manier de woonbegeleiding nu vorm krijgt binnen Reclassering Nederland regio Den Haag. Tevens is er onderzoek gedaan naar welke forensisch gecontracteerde instellingen er zijn binnen regio Den Haag en hoe de missie en visie van deze gekozen instellingen aansluiten bij Reclassering Nederland regio Den Haag.

1.5 Maatschappelijke relevantie

Reclassering Nederland heeft als doel het terugdringen van criminaliteit en het voorkomen van recidive, om zo een veiliger maatschappij te creëren. Dat draagt bij aan de maatschappelijke relevantie voor dit onderzoek.

Daarbij wordt het leefgebied wonen als criminogene factor gezien. Een criminogene factor wordt ook wel uitgelegd als een leefgebied waarop problemen worden ervaren. Door de woonbegeleiding te professionaliseren kan dit mogelijk bijdragen aan het terugdringen van recidive.

1.6 Onderzoeksmethodiek

Databron individuele personen

Er zijn interviews gedaan met 5 woonbegeleiders en 1 ex-woonbegeleider van Reclassering Nederland, regio Den Haag. Er is voor deze ex-woonbegeleider gekozen omdat hij 3 jaar woonbegeleiding bij regio Den Haag heeft gedaan, daarvoor betrokken is geweest bij de woonbegeleiding van regio Rotterdam en wij gebruik wilden maken van zijn kennis en ervaring. 1 woonbegeleider is tijdens het onderzoek gestopt met de woonbegeleiding.

Ook zijn er interviews geweest met de 2 portefeuillehouders (unitmanager en beleidsmedewerkster) en de werkbegeleider die betrokken zijn bij de woonbegeleiding. Tevens zijn er interviews gedaan met Limor en de Kessler Stichting, omdat deze woonbegeleiding bieden in regio Den Haag en tot de gekozen forensische gecontracteerde instellingen behoren. Later in dit verslag zal duidelijk worden op welke wijze voor deze instellingen gekozen is.

Databron documenten

Er is gebruik gemaakt van het intranet van Reclassering Nederland. Hierop staan documenten en beleidsverslagen die betrekking hebben op de woonbegeleiding en het reclasseringstoezicht.

Er is gebruik gemaakt van eerder geschreven scripties en andere documenten (van internet) die betrekking hebben op het onderwerp van dit onderzoek.

Databron mediaproducten

Voor de oriëntatie op de forensisch gecontracteerde instellingen is er gebruik gemaakt van de databron internet. Ook voor het beschrijven van de missie, visie en werkwijze van de gekozen forensisch gecontracteerde instellingen is er, naast de interviews met deze instellingen, gebruik gemaakt van het internet.

Databron sociale werkelijkheid

Tijdens de interviews met de woonbegeleiders, de portefeuillehouders en de werkbegeleider is ingegaan op hun ervaringen m.b.t. woonbegeleiding vanuit Reclassering Nederland, regio Den Haag.

Tijdens de interviews met Limor en de Kessler Stichting is de dagelijkse werkelijkheid van het werken in de woonbegeleiding naar voren gekomen. Tevens is er gesproken over hoe een mogelijke samenwerking met de Reclassering Nederland, regio Den Haag er uit zou kunnen zien.

Databron literatuur

Voor dit onderzoek is er gebruik gemaakt van verschillende boeken (literatuur), welke in de literatuurlijst zijn terug te vinden. Onderwerpen waar aan gedacht kan worden zijn: justitiële keten, reclasseringstoezicht, doelgroep, woonbegeleiding en het 8-fasenmodel.

Databron databanken en registratiesystemen

Er is gebruik gemaakt van cijfermatige gegevens van registratiesystemen m.b.t. woningcorporaties en woonbegeleiding.

Dataverzamelingstechnieken

De interviews die er zijn gehouden met de woonbegeleiders, portefeuillehouders en de werkbegeleider van Reclassering Nederland, regio Den Haag en Limor en de Kessler Stichting waren face-to-face en halfgestructureerd. De interviews waren halfgestructureerd omdat er vooraf een aantal vragen is opgesteld, maar afhankelijk van het verloop van de interviews is hier van afgeweken.

Deze interviews zijn met toestemming opgenomen met een memorecorder, om zo de betrouwbaarheid te vergroten. In het praktische kader en tijdens de interviews is er gebruik gemaakt van een inhoudsanalyse.

Ons onderzoek heeft zich gericht op het inventariseren van op welke wijze de vormgeving van de woonbegeleiding van Reclassering Nederland, regio Den Haag verbeterd kan worden en is hiermee een inventariserend onderzoek. Waarbij wij gebruik hebben gemaakt van kwalitatieve en kwantitatieve dataverzamelingstechnieken, zoals hierboven beschreven (Migchelbrink, 2009).

Hoofdstuk 2: Theoretisch kader

2.1 Reclassering Nederland

2.1.1 Justitiële keten

De reclassering, waaronder Reclassering Nederland valt, is een onderdeel van de justitiële keten in Nederland.

De justitiële keten bestaat uit de volgende 5 organisaties:

1. Politie.
2. Openbaar Ministerie (OM).
3. Rechter.
4. Justitiële inrichtingen.
5. Reclassering.

Onderling zijn deze organisaties sterk van elkaar afhankelijk en vervullen zij elk een specifiek door de wet omschreven taak. Gezamenlijk zijn deze organisaties verantwoordelijk voor de Nederlandse strafrechtspleging. In dit hoofdstuk gaat het om de justitiële keten die volwassen delinquenten doorlopen. Gezien de doelgroep van Reclassering Nederland volwassenen betreft, zullen minderjarigen buiten beschouwing worden gelaten.

Hieronder zullen de taken van de bovenstaande organisaties kort worden beschreven, om vervolgens in te gaan op hoe een verdachte of een veroordeelde in aanraking komt met Reclassering Nederland.

Politie:

De politie heeft als taak het handhaven van de openbare orde, verlenen van hulp, de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en het verrichten van opsporingstaken voor justitie. Een verdachte komt allereerst in aanraking met de politie, welke een proces-verbaal opmaakt van de bevindingen.

OM:

Het OM houdt zich bezig met het opsporen van strafbare feiten en het handhaven van wetten. De politie zorgt voor toezicht en opsporing en het OM geeft richtlijnen voor de wijze waarop de politie haar opsporingstaken invult. De officier van justitie, welke werkt voor het OM, is de leider van het onderzoek over het opsporen van strafbare feiten. Het OM besluit om wel of niet tot vervolging over te gaan op grond van het onderzoek door de politie. Middels een dagvaarding aan de verdachte wordt de zaak voor de rechter gebracht. Tenslotte moet het OM ervoor zorgen dat het vonnis dat de rechter aan de verdachte oplegt, wordt nageleefd; hierbij valt te denken aan gevangenisstraf, boete of maatregel.

Rechter:

De rechter is bevoegd strafbare feiten te behandelen en zal uitspraak doen in een strafrechtelijke zaak wat kan leiden tot een vonnis.

Justitiële inrichtingen:

De tenuitvoerlegging van vrijheidsbenemende maatregelen en vrijheidsstraffen die door de rechter zijn opgelegd vindt plaats in justitiële inrichtingen. Hieronder vallen huizen van bewaring, gevangenissen en inrichtingen voor stelselmatige daders. Deze inrichtingen vallen onder Dienst Justitiële Inrichtingen.

2.1.2 Reclassering

Missie:

Door het voorkomen van criminaliteit en het terugdringen van recidive levert de reclassering een actieve bijdrage aan de veiligheid van de samenleving. De sleutelbegrippen hierbij zijn: gedragsverandering en risicomanagement. De aanpak wordt gekenmerkt door een gedwongen kader en de combinatie van begeleiding en controle.

Visie:

Daders zijn zelf verantwoordelijk voor hun eigen gedrag en het delict. De consequenties die hieraan verbonden zijn worden bepaald door de justitiële autoriteiten. Reclassering Nederland ondersteunt daders bij de beïnvloeding van hun gedrag en het aanleren van nemen van verantwoordelijkheid. Er wordt rekening gehouden met de risico's voor de samenleving en Reclassering Nederland is controlerend als dat nodig is.

Reclassering Nederland behandelt en verzorgt niet. Daarvoor verwijst Reclassering Nederland door naar specialistische behandelaars en zorg- en hulpverleners. Dit gebeurt veelal op basis van de justitiële opdracht (www.reclasseringnederland.nl).

De reclassering is van het begin tot het eind betrokken bij het justitiële traject dat een dader of verdachte doorloopt en heeft daarom een bijzondere positie binnen de justitiële keten. Formeel is de reclassering geen onderdeel van de strafrechtspleging, maar wordt over het algemeen door haar grote betrokkenheid wel als onderdeel van de justitiële keten beschouwd (Stol, van Wijk, 2008).

Er bestaan 3 reclasseringsorganisaties in Nederland: Reclassering Leger des Heils, Verslavingsreclassering en Reclassering Nederland (Poort, 2009).

De reclassering heeft 3 belangrijke hoofdtaken, namelijk het maken van rapportages over verdachten of daders (diagnose en advies), het uitvoeren van straffen (Werkstrafunit) en het controleren en begeleiden van verdachten en daders (toezicht).

De reclassering stelt rapporten op voor de officier van justitie, de rechter-commissaris of de raadkamer, hierin wordt advies gegeven over het wel of niet voortduren van de voorlopige hechtenis van verdachten, ook wel vroeghulpinterventies genoemd. Tevens maakt de reclassering voor het OM, de rechter-commissaris en de rechter voorlichtingsrapportages over verdachten. Hierin wordt een beeld geschetst over de verdachte en zijn omstandigheden. Bij de bepaling van het vonnis kunnen adviezen die in deze rapportage worden uitgebracht worden meegewogen. In een voorlichtingsrapportage kan de reclassering aan het OM, de rechter-commissaris en de rechter een schorsingstoezicht of toezicht, gedragsinterventies, trainingen, behandeling e.d. adviseren. In paragraaf 2.1.3 zal nader worden ingegaan op het toezicht.

Ook rapporteert de reclassering aan justitie en TBS-klinieken over mensen met een psychiatrische - of verslavingsproblematiek. Dit wordt een maatregelrapport genoemd. Dit heeft betrekking op een beslissing waarbij een TBS-maatregel is geïndiceerd of de tenuitvoerlegging moet worden voorbereid of uitgevoerd.

De reclassering heeft ook taken bij het uitvoeren van straffen, dit gaat om werkstraffen. Een werkstraf is verplichte, onbetaalde arbeid die de dader moet verrichten en een werkstraf wordt georganiseerd en begeleid door de reclassering.

De begeleiding van de reclassering vindt plaats voor, tijdens en na detentie. De reclassering legt vroeghulpbezoeken af aan arrestanten of verdachten die in aanraking zijn gekomen met de politie. Tijdens detentie verzorgt de reclassering een

reïntegratieprogramma voor daders waarbij reïntegratie in de maatschappij centraal staat (Stol, van Wijk, 2008).

De reclassering werkt met een gedwongen kader. Dit houdt in dat een onder toezichtgestelde verplicht is contact met de reclassering te onderhouden op grond van een rechterlijke uitspraak. Voor de bewaking van de strafrechtelijke kaders draagt de reclassering (mede)verantwoordelijkheid. Er wordt gecontroleerd of de onder toezichtgestelde zich aan de gestelde kaders houdt. De reclasseringswerker is verantwoording verschuldigd aan de eigen organisatie, de onder toezichtgestelde, maar ook aan de betrokken ketenpartners, omdat er gewerkt wordt binnen de kaders die justitie stelt. De onder toezichtgestelde wordt formeel medeverantwoordelijk op het moment dat hij zich tot een verplicht reclasseringscontact bereid stelt. Dit is een belangrijke sleutel in de reclasseringsmethodiek (Menger, 2004).

2.1.3 Toezicht

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op het toezicht. Er zal inzichtelijk worden gemaakt wat een toezicht inhoudt, wat controle en begeleiding inhoudt en welke taken een toezichthouder heeft. Er zal alleen worden ingegaan op het toezicht aan daders, gezien een schorsingstoezicht geen woonbegeleiding kent.

Mensen die schuldig zijn bevonden aan een strafbaar feit, kunnen worden veroordeeld tot een (deels) voorwaardelijke straf met een verplicht reclasseringstoezicht als bijzondere voorwaarde. De rechter bepaalt het type toezicht en de bijbehorende sancties (Tartuffel, 2010).

De definitie van toezicht luidt als volgt: *"Reclasseringstoezicht is controle op het nakomen van door OM, ZM en DJI opgelegde (bijzondere) voorwaarden en het signaleren van dreigende overtreding, het stimuleren en motiveren van de veroordeelde om zich aan de (bijzondere) voorwaarden te houden"* (Poort, 2009, blz. 8).

Toezicht bestaat uit 2 belangrijke elementen, namelijk controle en begeleiding. Met de controle wordt erop toegezien dat de onder toezichtgestelde zich houdt aan de algemene en bijzondere voorwaarden. De algemene voorwaarden houden in dat de onder toezichtgestelde, gedurende zijn proeftijd, niet opnieuw een strafbaar feit pleegt. Met de begeleiding van de toezichthouder wordt de onder toezichtgestelde ondersteund om aan deze voorwaarden te kunnen voldoen.

Controle

De bijzondere voorwaarden vormen het kader waarbinnen de toezichthouder en de onder toezichtgestelde (dader) zich moeten bewegen. Die bijzondere voorwaarden zijn verplicht. Naast de bijzondere voorwaarde "reclasseringstoezicht" kunnen er ook nog meer bijzondere voorwaarden in het vonnis geformuleerd zijn. Voorbeelden van deze bijzondere voorwaarden zijn een vergoeding van de door het strafbare feit veroorzaakte schade, een contactverbod, een behandelverplichting of een gedragsinterventie.

De uitvoering van de gedragsinterventies kan een onderdeel vormen van het toezicht. Een gedragsinterventie kan een bijzondere voorwaarde zijn, maar kan ook later in het toezicht door de toezichthouder als aanwijzing worden opgenomen in de toezichtovereenkomst. Deze gedragsinterventies zijn aparte programma's met als doel om het gedrag van de onder toezichtgestelde te veranderen. Voorbeelden van deze gedragsinterventies zijn: cognitieve vaardigheidstraining, leefstijltraining, budgettering en agressietraining. Het toezicht controleert of deze gedragsinterventies daadwerkelijk worden uitgevoerd.

De bijzondere voorwaarden zijn niet altijd voldoende om te waarborgen dat de doelen van het toezicht bereikt worden. Daarom wordt naast de bijzondere voorwaarden, door de opdrachtgever, vastgesteld dat de onder toezichtgestelde zich moet houden aan de voorschriften van de reclassering. Dit wordt gedaan zodat er ruimte voor de toezichthouder en de onder toezichtgestelde blijft om het toezicht verder invulling te geven (Poort, 2009).

De hierboven beschreven voorschriften die de reclassering aan de onder toezichtgestelde kan geven zijn aanwijzingen en afspraken. Een aanwijzing wordt door de reclassering opgelegd aan de onder toezichtgestelde. De afspraken worden in overeenstemming met de onder toezichtgestelde gemaakt. Het niet nakomen van een aanwijzing heeft grotere gevolgen voor de onder toezichtgestelde dan het niet nakomen van een afspraak. Om vervolg te kunnen geven aan een aanwijzing en/of bijzondere voorwaarde(n) worden er met de onder toezichtgestelde afspraken gemaakt. De bijzondere voorwaarden, aanwijzingen en afspraken worden in een toezichtovereenkomst opgenomen, de uitleg van de toezichtovereenkomst staat in paragraaf 2.1.6 nader uitgelegd (Bruin, 2009).

Wanneer blijkt dat de onder toezichtgestelde zich niet aan de bijzondere voorwaarde(n), aanwijzingen of afspraken houdt, kan de toezichthouder de volgende maatregelen nemen (zie onderstaand schema):

	Aanspreken / nieuwe afpraak	Berispen	Geven aanwijzing	Waarschuwing	Rapportage met advies opdrachtgever
Niet nakomen afpraak	X				
2 ^{de} keer niet nakomen afpraak		X			
3 ^{de} keer niet nakomen afpraak			X		
3 ^{de} berisping binnen 6 maanden				X	
Niet opvolgen aanwijzing				X	
2 ^{de} keer niet opvolgen aanwijzing					X
Overtreden voorwaarde				X	
2 ^{de} overtreding voorwaarde					X

(Poort, 2009)

In het proces toezicht worden 2 fasen onderscheiden. De start van het toezicht is fase 1 en duurt tenminste 3 maanden en wordt opgenomen in de toezichtovereenkomst als geplande evaluatie (Poort, 2009).

Tijdens het toezicht vinden er een tussenevaluatie en een eindevaluatie plaats. Er wordt hierbij bekeken welke middelen er zijn ingezet en welke resultaten er zijn geboekt. Bij de

tussenevaluatie kan er worden overwogen om opnieuw een RISC¹ af te nemen. Naar aanleiding van de tussenevaluatie kan eventueel het plan van aanpak worden bijgesteld. Bij de eindevaluatie wordt de definitieve stand van zaken weergegeven en wordt dit gerapporteerd aan de opdrachtgever (ook wel afloopbericht), eventueel met een advies erbij. Beide evaluaties worden besproken met de werkbegeleider (Bruin, 2009).

Begeleiding

Tijdens het toezicht wordt de onder toezichtgestelde naast de controle ook begeleid. Deze begeleiding is bedoeld om de onder toezichtgestelde te ondersteunen bij het zich houden aan de voorwaarden. Met het uiteindelijke doel dat hij op een verantwoorde manier terugkeert in de samenleving en daarin op een verantwoorde manier kan functioneren (Menger, 2004).

Begeleiding en controle zijn te onderscheiden van elkaar, maar niet of moeilijk te scheiden. De combinatie van begeleiding en controle maakt het toezicht effectief (Poort, 2009).

Iedere reclasseringscliënt krijgt een vaste begeleider toegewezen. De vaste begeleider is het vaste contactpunt voor de cliënt, degene die stimuleert, motiveert en ondersteunt. Meestal voert de vaste begeleider ook het toezicht uit, degene die kaders stelt en de cliënt aanspreekt op overtredingen en controleert. Er wordt gewerkt op 'twee sporen' (Menger, 2004).

De begeleiding tijdens het toezicht bestaat uit 3 basisactiviteiten en 7 specifieke activiteiten. De 3 basisactiviteiten worden tijdens een toezicht altijd ingezet. De specifieke activiteiten worden alleen ingezet als deze betrekking hebben op de onder toezichtgestelde en zijn bijzondere voorwaarden.

De 3 basisactiviteiten zijn:

1. Stimuleren en motiveren.
2. Plannen en monitoren.
3. Praktische hulp.

De 7 specifieke activiteiten zijn:

1. Systeemgericht werken.
2. Ondersteunen.
3. Doorverwijzen naar zorg en dienstverlening.
4. Ondersteuning bij behandeling of gedragsinterventie.
5. Psycho-educatie.
6. Outreachend werken.
7. Casusregie.

Hieronder worden de basisactiviteiten nader toegelicht, omdat deze in elk toezicht worden ingezet. De specifieke activiteiten worden buiten beschouwing gelaten.

Stimuleren en motiveren:

De onder toezichtgestelde wordt door de begeleider gestimuleerd en gemotiveerd doordat de begeleider altijd gebruik maakt van de basismethode motiverende gespreksvoering.

¹ Recidive Inschattingsschalen. Diagnose-instrument waarmee het recidiverisico kan worden ingeschat, de ernst van het delict en welke criminogene factoren ten grondslag liggen aan het delict. Later in de hoofdstuk wordt de RISC nader toegelicht.

Plannen en monitoren:

Voor deze activiteit maakt de begeleider een plan van aanpak. Dit plan van aanpak zal later in dit hoofdstuk nader worden toegelicht. Tevens maakt de begeleider een signaleringsplan, om eventueel toenemend risico te herkennen en aan te pakken. Samen met de onder toezichtgestelde maakt de begeleider concrete doelen. Dit wordt allemaal opgenomen in een toezichtovereenkomst.

Praktische hulp:

Praktische hulp bestaat voornamelijk uit het verminderen of verkleinen van de belemmerende factoren rondom de onder toezichtgestelde. Deze belemmerende omstandigheden zijn vaak terug te vinden op de leefgebieden huisvesting, werk en/of uitkering of zorg. De begeleider schakelt hierbij mogelijk externe organisaties in.

Kortom, begeleiding is een verzameling van met elkaar samenhangende activiteiten en methoden waarmee een onder toezichtgestelde op een gerichte wijze gemotiveerd wordt en in staat wordt gesteld om zijn gedrag en/of omstandigheden zo te veranderen dat hij op een verantwoorde manier in de samenleving kan functioneren. Het gaat erom dat in de begeleiding iemands handelingsmogelijkheden worden vergroot en/of uitgebreid (Poort, 2009).

2.1.4 RISC

"Het instrument 'Recidive InschattingsSchalen' (RISC) is het diagnose-instrument van de Nederlandse reclasseringsorganisaties waarmee reclasseringswerkers het recidiverisico van delinquenten inschatten en in kaart brengen welke zogeheten criminogene factoren (kenmerken en omstandigheden van personen die samenhangen met delictgedrag) aan dit risico ten grondslag liggen" (Knaap, van der, 2007, blz. 11).

RISC is dus voor de reclassering een hulpmiddel om een inschatting te kunnen maken van de ernst en het gevaar van het delict, de kans op recidive en het kiezen van een interventie voor de onder toezichtgestelde die zich richt op de criminogene factoren. Criminogene factoren zijn gebieden of factoren, toegespitst op de onder toezichtgestelde, die herhaling van delictgedrag in de hand werken of versterken. Deze interventies moeten uiteraard passen bij de (on)mogelijkheden van de onder toezichtgestelde en zijn bereidheid te veranderen.

Vaak is er vooraf door de reclassering een rapport uitgebracht over de persoon op basis van de RISC en is er een plan van aanpak voorgesteld dat erop is gericht om recidive te voorkomen (Tartuffel, 2012).

De uitkomst van de RISC wordt naast het professionele oordeel van de reclasseringswerker gelegd. Op basis hiervan wordt bepaald op welke wijze er invulling en inhoud aan het toezicht wordt gegeven. De onder toezichtgestelde wordt, op basis van de RISC, ingeschaald in 1 van de 3 niveaus. De niveaus bestaan uit laag, gemiddeld en hoog. Het niveau van het toezicht bepaalt de meldplichtfrequentie en de huisbezoekfrequentie.

Niveau 1:

In niveau 1 is de kans op recidive laag. De onder toezichtgestelde zal weinig tot geen moeite hebben om mee te werken aan de uitvoering van het toezicht. De toezichtovereenkomst is niet complex, de nadruk ligt op praktische aanwijzingen die risicobeperkend werken. Controle is gericht op voldoen aan de bijzondere voorwaarden. De onder toezichtgestelde heeft een meldplicht bij de reclassering 1 keer per 3 weken en later in het toezicht (na 3 maanden) 1 keer per 4 weken.

Niveau 2:

In niveau 2 is de kans op recidive gemiddeld. De onder toezichtgestelde zal moeite hebben om mee te werken aan de uitvoering van het toezicht. In de toezichtovereenkomst staan mogelijk meerdere interventies en is tevens gericht op gedragsverandering. Naast de standaard gedragsregels zijn er meerdere regels waar de onder toezichtgestelde zich aan moet houden, deze zijn afgestemd op het individu. Bijvoorbeeld een contactverbod, een locatieverbod, en dergelijke. De onder toezichtgestelde heeft een meldplicht bij de reclassering van 1 keer per 2 weken en later in het toezicht (na 3 maanden) 1 keer per 3 weken. In niveau 2 legt de reclasseringswerker huisbezoeken af bij de onder toezichtgestelde, 1 keer per 2 maanden.

Niveau 3:

In niveau 3 is de kans op recidive hoog. De onder toezichtgestelde kan matig tot slecht gemotiveerd zijn om mee te werken aan de uitvoering van het toezicht. Ook zal de onder toezichtgestelde moeite hebben om aan de bijzondere voorwaarden te voldoen. De nadruk ligt op regie, toeleiden naar zorg en risicobeheersing. De veiligheidspartners (politie, OM) worden betrokken bij de uitvoering en de aanpak van het toezicht. Tevens vindt er duo-begeleiding plaats (2 toezichthouders). De onder toezichtgestelde heeft een wekelijkse meldplicht bij de reclassering. Maandelijks legt de reclasseringswerker een huisbezoek af bij de onder toezichtgestelde (Poort, 2009).

2.1.5 Plan van aanpak

Aan de hand van de RISC, wordt er een plan van aanpak opgesteld. Dit zorgt voor een gestructureerde inzet door de reclassering en andere partners. Het plan van aanpak moet aansluiten bij de uitkomst van de RISC en moet zijn afgestemd op de criminogene factoren en vastgestelde risico's. In het plan van aanpak komen zowel toezicht (controle) als begeleiding aan de orde.

Het plan van aanpak heeft betrekking op de volgende 2 niveaus:

- Risicobeheersing; op grond van de diagnose is er een inschatting gemaakt van het recidiverisico en wordt er een plan ontwikkeld om dit risico te minimaliseren, voorzover mogelijk, met middelen en samenwerkingsrelaties van de reclassering.
- Begeleiding en gedragsbeïnvloeding; het gaat om de mate, inhoud en richting van de begeleiding binnen de gegeven kaders.

Het plan van aanpak bevat dus een onderdeel gericht op toezicht/controle en een onderdeel gericht op gedragsbeïnvloeding en begeleiding.

Enkele voorbeelden gericht op toezicht:

- Hoe de risicobeperking vorm krijgt.
- Hoeveel controle er kan worden uitgeoefend en wat de consequenties zijn van het niet nakomen van de kaderstellende afspraken door de cliënt.
- Hoe intensief de cliënt moet worden gecontroleerd; hoe vaak, met wie en dergelijke.

Enkele voorbeelden gericht op gedragsbeïnvloeding en begeleiding:

- Welke interventies er nodig zijn, gezien de criminogene factoren.
- De leerstijl van de cliënt en welke invloed dit heeft op de in te zetten interventies.
- Welke programma's of activiteiten gaat de cliënt volgen en vindt in de begeleiding plaats, op welke criminogene factoren zijn deze gericht en welke methoden worden toegepast.
- Reïntegratie.
- Doorverwijzen naar zorg.

Het plan van aanpak wordt nagekeken door de werkbegeleider en in een overeenkomst, die door de onder toezichtgestelde getekend wordt, vastgelegd. Vervolgens wordt het plan van aanpak goedgekeurd door de unitmanager en in werking gesteld door de vaste begeleider. Deze zorgt ervoor dat alle inspanningen van de reclassering een logisch, onderbouwd en te verantwoorden geheel vormen.

In de rol als casemanager voert de begeleider de regie, wordt er op toegezien dat het traject wordt uitgevoerd zoals bedoeld en bewaakt in welke mate de doelen worden bereikt.

Dit traject wordt vastgelegd in een dossier en rapportages, dit vormt de verantwoording en de informatie aan justitie (Menger, 2004).

2.1.6 Toezichtovereenkomst

Op basis van de opdracht en de resultaten van de RISc, wordt er een toezichtovereenkomst opgesteld. De volgende informatie wordt hierin opgenomen:

- Het vonnis.
- Het delict.
- De strafrechtelijke titel.
- Het niveau.
- Start- en einddatum van het toezicht.
- De bijzondere voorwaarde(n).
- Aandachtspunten voor de begeleiding.
- Aanvullende aanwijzingen.
- Afspraken.
- Mijlpalen.
- Risicosignalen.
- Het formeel en informeel netwerk.

Als de toezichtovereenkomst is goedgekeurd door de unitmanager, dient deze ondertekent te worden door de onder toezichtgestelde.

De toezichtovereenkomst kan gedurende het toezicht veranderen, op grond van de voortgang van het toezicht, uitkomst van een evaluatie, wijziging opdracht, opnieuw uitvoeren van de RISc e.d.

Naast de toezichtovereenkomst, dient de onder toezichtgestelde ook de standaardgedragsregels te ondertekenen. Deze regels gaan in op: nakomen van afspraken en gevolgen van het niet nakomen daarvan, verplichting van het leveren van informatie over eventuele contacten met politie, huisvesting, inkomen en de contactgegevens (Poort, 2009).

2.2 Doelgroep

De instroom en de verdeling van de justitiabelen worden verzorgd door de Reclasseringsbalie, na inhoudelijke screening.

Onder de doelgroep van Reclassering Nederland vallen justitiabelen die niet voldoen aan de doelgroepcriteria, volgens Bilthoven-criteria, van de verslavingsreclassering en reclassering van het Leger des Heils. Op basis van deze criteria moet een cliënt worden toebedeeld aan de instelling die hem of haar de meeste meerwaarde kan bieden. Het hoofdprobleem van de cliënt moet hierbij centraal staan.

Bij de verslavingsreclassering is er problematisch gedrag in relatie tot verslaving. De verslaving dient een bepalende rol te spelen in het dagelijks leven van de justitiabele, overlast te veroorzaken voor anderen en/of ten grondslag liggen aan het delict.

Bij de reclassering Leger des Heils moet de justitiabele meervoudige problematiek kennen op het gebied van huisvesting, arbeid en relaties. Echter is huisvesting het hoofddoel. Het zwerfgedrag en/of de dak- en thuisloosheid speelt een bepalende rol in het dagelijks leven wat criminele activiteiten, overlast en meervoudige problematiek tot gevolg heeft.

Bij Reclassering Nederland mag van de justitiabelen verwacht worden dat deelname aan een programma van de Reclassering Nederland een bijdrage zal leveren aan het voorkomen van recidive en terugdringen van overlast. 60 procent van de justitiabelen wordt verdeeld naar Reclassering Nederland (Beek, van de, Kruitbosch, 2008).

2.3 Woonbegeleiding

2.3.1 Algemeen

Een woonbegeleider is een professional die begeleiding biedt bij het zo zelfstandig mogelijk functioneren in de eigen woonsituatie en het voeren van de regie over het eigen leven aan individuele personen en groepen. In het beroepsmatig handelen houdt de woonbegeleider zich bezig met begeleiden. Met begeleiden wordt bedoeld activeren, ondersteunen en verlenen van zorg op meerdere leefgebieden.

Per doelgroep en context zal de mate van ondersteuning en begeleiding verschillen.

Het verhogen van de zelfredzaamheid van cliënten is het doel in de functie van de woonbegeleider.

De woonbegeleider heeft 3 verschillende kerntaken, deze zijn te onderscheiden in cliëntgebonden kerntaken, organisatiegebonden kerntaken en professiegebonden kerntaken.

Hieronder worden de 3 verschillende kerntaken nader toegelicht.

Cliëntgebonden kerntaken:

- Het in kaart brengen en houden van de behoefte van de cliënt.
- Een ondersteunings- of begeleidingsplan maken.
- Ondersteunen bij de persoonlijke verzorging.
- Ondersteunen bij het wonen en het huishouden.
- Ondersteunen bij de administratie en de financiën van de cliënt.
- Ondersteunen bij het sociaal en maatschappelijk functioneren.
- Ondersteunen bij het realiseren van een zinvolle dagbesteding.
- Activerende begeleiding bieden tijdens de uitvoering van de woonbegeleiding.
- Informatie en advies geven.
- Evalueren en verslaglegging verzorgen.

Het in kaart brengen en houden van de behoefte van de cliënt:

De woonbegeleider maakt samen met de cliënt een inschatting van vragen en behoeften, beperkingen en mogelijkheden, kwaliteiten, interesses en ambities van de cliënt.

Een ondersteunings- of begeleidingsplan maken:

Op basis van de vraag of behoefte van de cliënt maakt de woonbegeleider of de cliënt zelf (met ondersteuning van de woonbegeleider) een begeleidingsplan. Hierin worden doelen geformuleerd, afspraken gemaakt en evaluaties gepland.

Ondersteunen bij de persoonlijke verzorging:

De woonbegeleider ondersteunt de cliënt zowel kort- als langdurend bij het in stand houden, verbeteren, veranderen of herstellen van de persoonlijke verzorging. Deze

persoonlijk verzorging bestaat concreet uit het ondersteunen van de cliënt bij lichamelijke verzorging, inname van voeding en vocht, uitscheiding, mobiliteit en het slaap-waakritme.

Ondersteunen bij het wonen en het huishouden:

De werkzaamheden van de woonbegeleider kunnen betrekking hebben op het organiseren van het huishouden, het uitvoeren van lichte schoonmaakwerkzaamheden, het verzorgen van boodschappen, maaltijden, bedden, kleding en textiel en het bevorderen van een prettig woon- en leefklimaat.

Ondersteunen bij de administratie en de financiën van de cliënt:

De woonbegeleider helpt de cliënt bij het verkrijgen van een inkomen, het regelen van verzekeringen, geldzaken, verwerken van post en beheer van administratie.

Ondersteunen bij het sociaal en maatschappelijk functioneren:

De woonbegeleider ondersteunt de cliënt bij het aangaan, opbouwen en onderhouden van relaties. De woonbegeleider ondersteunt bij het leren van omgaan met anderen, het zich houden aan algemene gedragsregels, normen en waarden op sociaal gebied en bij bemiddelt bij conflictsituaties.

Ondersteunen bij het realiseren van een zinvolle dagbesteding:

De woonbegeleider ondersteunt de cliënt bij het verduidelijken van zijn behoeften en bij de stappen die hij zelf kan nemen voor een zinvolle dagbesteding, zoals werk, scholing of vrijetijdsbesteding.

Activerende begeleiding bieden tijdens de uitvoering van de woonbegeleiding:

Tijdens de uitvoering van verschillende activiteiten biedt de woonbegeleider activerende begeleiding. Deze activerende begeleiding is gericht op het ontwikkelen, ontplooien en veranderen van het gedrag en de vaardigheid van de cliënt.

Informatie en advies geven:

De woonbegeleider geeft informatie en advies aan de cliënt en zijn omgeving over uiteenlopende onderwerpen.

Evalueren en verslaglegging verzorgen:

De woonbegeleider evalueert het begeleidingsplan en zorgt voor de juiste wijze van verslaglegging over de desbetreffende cliënt.

Organisatiegebonden kerntaken:

- Zorgverlening coördineren.
- Collega's, stagiaires en vrijwilligers ondersteunen, begeleiden en adviseren.
- Contacten aangaan en onderhouden met andere instanties.

Zorgverlening coördineren:

De woonbegeleider voert de coördinatie of regie over de hulpverlening van de cliënt, met als doel optimale en efficiënte hulpverlening.

Collega's, stagiaires en vrijwilligers ondersteunen, begeleiden en adviseren:

Het begeleiden en coachen van collega's, stagiaires en vrijwilligers zodat zij zich zoveel mogelijk kunnen ontwikkelen.

Contacten aangaan en onderhouden met andere instanties:

De woonbegeleider heeft een goed netwerk en werkt goed samen met relevante partijen om de hulpverlening voor de cliënt te optimaliseren.

Professiegebonden taken:

- Eigen deskundigheid bijhouden en een bijdrage leveren aan het ontwikkelen van het vak.

Eigen deskundigheid bijhouden en een bijdrage leveren aan het ontwikkelen van het vak: De taak van de woonbegeleider is het op peil houden van zijn eigen deskundigheid, door middel van vakliteratuur bijhouden, zorg te dragen voor uitwisseling en te consulteren bij anderen. Doordat de woonbegeleider zijn kennis beschikbaar stelt voor anderen draagt hij bij aan de ontwikkeling van vakgenoten en levert hij een bijdrage aan de bevordering van de kwaliteit van de beroepsuitoefening.

Een woonbegeleider moet empathisch, representatief, integer, assertief en betrokken zijn. Een woonbegeleider dient over deze kernkwaliteiten te beschikken. Gedurende een opleiding zal duidelijk moeten worden of iemand over deze kernkwaliteiten daadwerkelijk beschikt. Assessment, zelfreflectie, supervisie en intervisie zijn instrumenten om deze kernkwaliteiten in beeld te kunnen brengen (Liefhebber, 2006).

2.3.2 Reclassering Nederland, regio Den Haag

Op het intranet van Reclassering Nederland, regio Den Haag is de volgende informatie te vinden over woonbegeleiding.

Woonbegeleiding houdt kortweg in dat een onder toezichtgestelde die problemen ervaart op het gebied van wonen, begeleiding krijgt van een toezichthouder, in een woning die speciaal hiervoor door een woningcorporatie wordt aangeboden.

Er is een samenwerkingsconvenant tussen Staedion Den Haag, Reclassering Nederland, Reclassering Leger des Heils en Exodus.

Het doel is de woonproblematiek van justitiabelen te verminderen. Reclassering Nederland, Reclassering Leger des Heils en Exodus zijn hierbij gebaat om recidive te voorkomen. De woningbouwcorporatie is hierbij gebaat omdat er een oogje in het zeil wordt gehouden en een huurachterstand wordt voorkomen.

Staedion heeft voor de woonbegeleiding van Reclassering Nederland, regio Den Haag 15 woningen beschikbaar gesteld.

Reclassering Nederland heeft in 2011 gebruik gemaakt van 8 van de 15 beschikbare woningen. In de voorgaande 2 jaren is een vergelijkbare trend te zien.

Staedion is wettelijk verplicht woningen aan te bieden aan kwetsbare groepen. Ten behoeve van zelfstandig begeleid wonen werkt Staedion samen met de gemeente en met zorginstellingen.

Twee voorwaarden zijn dat Staedion binnen 3 maanden een woning aanbiedt en dat Reclassering Nederland gedurende minimaal 6 maanden begeleiding biedt.

Bij Reclassering Nederland, regio Den Haag en Staedion is er een vaste contactpersoon aangewezen, deze draagt zorg voor succesvolle woningtoewijzing, het maken van afspraken en letten op het voorkomen van ongewenste combinaties van specifieke kenmerken van de cliënt en zijn omgevingsfactoren (in bijlage 1 is het volledige convenant opgenomen).

Aan de aanmelding bij woonbegeleiding is een aantal criteria gekoppeld:

- Een duidelijk geformuleerde hulpvraag.
- Het justitieel kader duurt nog maximaal 6 maanden.
- Er is een wettelijk erkende verblijfsstatus.
- Er is geen overheersende alcohol-, drugs- of gokverslaving.

- Er is geen overheersende psychiatrische- of gedragsproblematiek.
- Er zijn toereikende, aantoonbare inkomsten.
- Indien er sprake is van schulden, moeten er betalingsregelingen getroffen zijn met de schuldeisers of er is een regeling voor schuldsanering.

Wat gebeurt er bij de aanmelding van een cliënt? Er wordt gewerkt met het 8-fasenmodel.

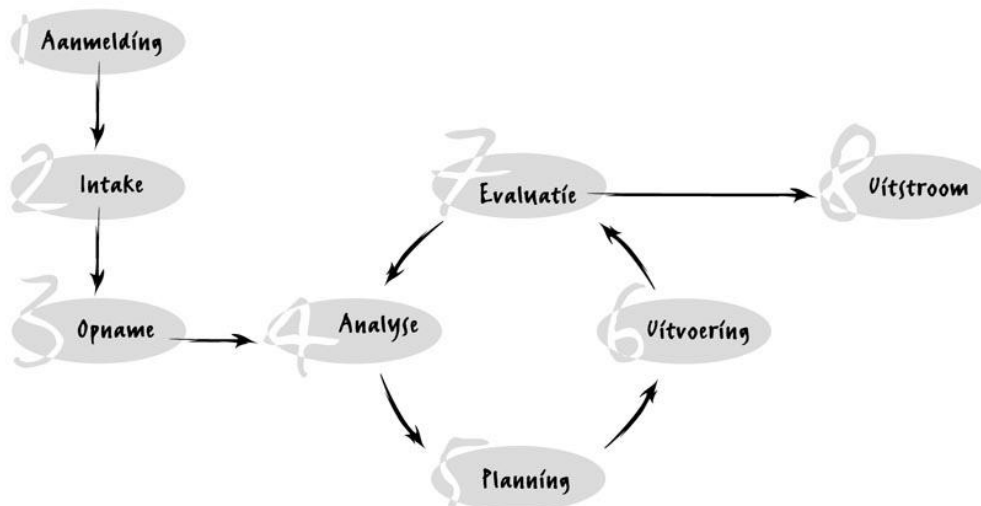
1. Een cliënt wordt aangemeld middels het aanmeldformulier (het aanmeldformulier is in bijlage 2 opgenomen). Een aanmelding wordt niet behandeld als deze niet volledig is ingevuld. Ook moet er aangeleverd worden: BKR-registratie, IB-60 formulier, CJIB-uittreksel, loonstrook/uitkeringsspecificatie en woonpasnummer.
2. De cliënt wordt besproken tijdens de vergadering van de woonbegeleiders.
3. Indien de cliënt geschikt lijkt, voert de woonbegeleider een intakegesprek.
4. De woonbegeleider evalueert de intake tijdens de vergadering en als deze geschikt is bevonden, wordt deze door een woonbegeleider aangemeld voor een intakegesprek bij de woningbouwcorporatie.
5. Na de intake met de woningbouwcorporatie start de zoektocht naar een woning, duur: gemiddeld 3 maanden.

Als een cliënt geaccepteerd is voor woonbegeleiding wordt het volledige toezicht overgedragen aan een woonbegeleider (Hanemaaijer, 2012).

2.4 Het 8-fasenmodel

Binnen de woonbegeleiding van de RN wordt gebruik gemaakt van het 8-fasenmodel. Dit model wordt hieronder nader uitgelegd.

Bij het 8-fasenmodel draait het om 8 fasen in het begeleidingsproces. Hierbij gaat het om een hulpverleningsproces van het begin tot het eind, vanaf het moment dat een cliënt wordt aangemeld tot de afronding van de hulpverlening.

Het 8-fasenmodel bestaat, logischerwijs, uit 8 verschillende fasen.

1. Aanmeldingsfase; eerste contact tussen cliënt en iemand van de instelling.
2. Intakefase; nadere kennismaking.
3. Opnamefase; opbouwfase van de hulpverlening aan de cliënt.
4. Analysefase; analyse van de cliënt op de 8 verschillende leefgebieden.

5. Planningsfase; opstellen van een begeleidingsplan.
6. Uitvoeringsfase; uitvoering van het begeleidingsplan.
7. Evaluatiefase; een terugblik op de uitvoeringsfase.
8. Uitstroomfase; afronding van de hulpverlening.

Aanmeldingsfase:

De aanmeldingsfase heeft als doel om te inventariseren of een cliënt in aanmerking komt voor een intakegesprek. De aanmeldingsfase bestaat uit het aanmeldingsgesprek, de aanmeldingsoverweging en het aanmeldingsbesluit. Een instrument waarvan gebruik gemaakt kan worden tijdens deze fase is het aanmeldingsformulier. Hierdoor is informatie gemakkelijker terug te halen.

Intakefase:

De intakefase heeft als doel om te beoordelen of de organisatie passende hulp kan bieden aan de cliënt. De intakefase bestaat uit het intakegesprek, de intakeoverweging en het intakebesluit. Vergeleken met het aanmeldingsgesprek is het intakegesprek veel uitgebreider, de situatie van de cliënt wordt zo goed mogelijk in kaart gebracht en de hulpvraag van de cliënt wordt in kaart gebracht. Het is aan te raden om collega's te betrekken bij het besluit of de cliënt in aanmerking komt voor begeleiding.

De sociale kaart heeft ook een belangrijke rol in deze fase, omdat het van belang is om op de hoogte te zijn van de andere organisaties binnen de regio en hun werkzaamheden. Bijvoorbeeld om cliënten te kunnen doorverwijzen bij een afwijzing door de organisatie.

Opnamefase:

De opnamefase heeft als doel de cliënt kennis te laten maken met de organisatie en de begeleiding te starten. Hierbij kan gedacht worden aan onder andere het regelen van praktische zaken, zoals het regelen van een uitkering.

Analysefase:

Het doel van de analysefase is om samen met de cliënt te gaan kijken wat de sterke en zwakke punten zijn op de 8 leefgebieden. Deze 8 leefgebieden worden later in dit hoofdstuk nader toegelicht. Door de situatie van de cliënt te verhelderen wordt de basis gelegd voor de verdere begeleiding. Een analyse van de cliënt op de 8 leefgebieden wordt gemaakt door regelmatig gesprekken met de cliënt te voeren en door informatie in te winnen bij externen. Ook zijn de gesprekken bedoeld om belangrijke vragen van de cliënt te bespreken. Sterke kanten van de cliënt kunnen benut worden om zaken die moeilijk zijn voor de cliënt aan te pakken. De frequentie, duur en inhoud van de gesprekken zijn in het begin van de hulpverlening wekelijks nodig om de cliënt te leren kennen.

Planningsfase:

Het doel van de planningsfase is om te komen tot doelen voor de begeleiding. Er wordt een aantal stappen genomen om tot een begeleidingsplan te komen; er wordt een einddoel bepaald, hieraan worden subdoelen gekoppeld en hierin worden prioriteiten gesteld. De afgesproken doelen, acties en de taakverdeling worden vastgelegd in een begeleidingsplan. Daarin wordt de gewenste situatie van de cliënt beschreven en wordt er naar de toekomst gekeken. Aan het begeleidingsplan wordt een termijn gesteld, na deze termijn wordt het begeleidingsplan geëvalueerd.

Uitvoeringsfase:

Het doel van de uitvoeringsfase is om de gestelde plannen uit het begeleidingsplan uit te voeren en te behalen. De cliënt wordt ondersteund bij de uitvoering van het begeleidingsplan door gesprekken te voeren met de cliënt, de cliënt vaardigheden aan te (laten) leren op de 8 verschillende leefgebieden, zoals huishoudelijke vaardigheden, en de cliënt te stimuleren praktische zaken te regelen. Hierbij is de bevordering van de zelfstandigheid belangrijk. Door de verschillende, uiteenlopende doelen zijn de acties

automatisch anders en is de uitvoering van het begeleidingsplan dus heel divers. Na elk gesprek wordt er een kort verslag gemaakt.

Evaluatiefase:

Het doel van de evaluatiefase is om het begeleidingsplan te evalueren, hierbij wordt met name gekeken naar de uitvoeringsfase, in hoeverre de gestelde doelen zijn gehaald en op welke manier de begeleiding een eventueel vervolg heeft. De evaluatiefase bestaat uit een evaluatiegesprek, een evaluatieoverweging en een evaluatiebesluit. Tijdens het evaluatiegesprek wordt met de cliënt, collega's en externen het vervolg van de begeleiding besproken of wordt de begeleiding afgerond.

Uitstroombfase:

Het doel van de uitstroombfase is om de hulpverlening af te ronden en/of over te dragen naar andere organisaties. De verwachtingen worden doorgesproken, om de cliënt voor te bereiden op de toekomst.

Iedere fase heeft een eigen doel, werkwijze en instrumenten die daarbij horen. Het doel geeft aan wat je per fase wilt bereiken. De werkwijze beschrijft de manier hoe je dat kunt bereiken. Per fase zijn er algemene activiteiten die in ieder geval moeten plaatsvinden. Het einddoel is vaak niet in 1 keer haalbaar, daarom wordt het doel opgesplitst in subdoelen die haalbaar, overzichtelijk en motiverend zijn en rekening houden met de (on-)mogelijkheden van de cliënt.

Zoals eerder aangegeven worden er in het 8-fasenmodel 8 verschillende leefgebieden onderscheiden, namelijk:

1. Huisvesting; huidige woonsituatie van de cliënt.
2. Financiën; financiële situatie van de cliënt, zoals inkomen, uitgaven, schulden, etc.
3. Sociaal functioneren; relatie tussen de cliënt en zijn omgeving, waaronder zijn relatie met justitie.
4. Psychisch functioneren; het welbevinden van de cliënt, hieronder vallen ook een eventueel psychiatrisch ziektebeeld of een verslaving.
5. Zingeving; levens- of geloofsovertuiging.
6. Lichamelijk functioneren; lichamelijke gesteldheid.
7. Praktisch functioneren; huishoudelijke - en taalvaardigheden.
8. Dagbesteding; daginvulling van de cliënt, werk, hobby's, etc.

Problemen van cliënten kunnen heel divers zijn. Het ontbreken van huisvesting is vaak niet het enige probleem, er kunnen ook problemen op andere leefgebieden voorkomen, dan is er sprake van meervoudige problematiek.

Deze leefgebieden komen in bijna elke fase naar voren. Deze 8 leefgebieden staan steeds centraal in het begeleidingstraject.

Het werken met het 8-fasenmodel vraagt om een blijvende investering.

Deskundigheidsbevordering, werkbegeleiding en cliëntenoverleg komen steeds weer naar voren. Regelmatig evalueren is daarom belangrijk.

Deskundigheidsbevordering is een mogelijkheid om het werken met het 8-fasenmodel te bevorderen. Er is een speciale training ontwikkeld met betrekking tot de vaardigheden die er nodig zijn in de praktijk.

Voor het werken met het 8-fasenmodel is de steun van hulpverleners, managers en leidinggevenden nodig. Het management zal een goede ondersteuning moeten bieden om het werken met deze methode mogelijk te maken.

Er is tenminste 1 uur per week per cliënt nodig om goede begeleiding te kunnen bieden. Om het 8-fasenmodel te kunnen laten slagen is het een voorwaarde dat er voldoende ruimte is binnen een caseload.

Het is belangrijk om samen met het team vast te stellen wat een prettige en zorgvuldige werkwijze is voor het team om het 8-fasenmodel te kunnen toepassen, het is dan ook belangrijk om dit vast te leggen.

Het werken met het 8-fasenmodel vraagt om een stabiel team en een goede teamleider.

Een goed rapportagesysteem, zowel mondeling als schriftelijk, zorgt ervoor dat er belangrijke informatie uitgewisseld kan worden met collega's (van Leeuwen-den Dekker, Heineke 2004).

2.5 Casemanagement

De casemanager coördineert het proces rondom de cliënt en heeft hierbij overleg met verschillende betrokkenen. Er wordt een plan opgesteld waarin duidelijk wordt gemaakt wie welke taken heeft. De casemanager controleert of dit op een effectieve wijze wordt gedaan, voldoet hierbij aan de vooraf vastgestelde eisen en legt hierover verantwoording af. Van de casemanager en de organisatie wordt verwacht dat de kwaliteit voor de individuele cliënt gewaarborgd blijft.

De benadering van het casemanagement gaat ervan uit dat cliënten met complexe en meervoudige problemen worden toegeleid naar de juiste zorg- of dienstverlening met als doel een naadloze samenwerking.

De casemanager organiseert de coördinatie en activiteiten rondom de cliënt welke gebaseerd zijn op de cliënt en zijn omgeving (www.cmsa.org).

2.6 Forensisch gecontracteerde instellingen in Den Haag

Voor dit onderzoek is uitgezocht welke instellingen in Den Haag woonbegeleiding bieden. Deze instellingen zullen hieronder genoemd worden. Niet alle instellingen zijn ook forensisch gecontracteerd, wat inhoudt dat de zorg wordt gefinancierd door justitie. Vaak betreft dit mensen die een toezicht opgelegd hebben gekregen. Ook dit zal onderstaand kenbaar worden gemaakt.

Instelling	Wel forensisch gecontracteerd	Niet forensisch gecontracteerd
Anton Constandse	X	
Brijder	X	
Florence		X
Humanitas		X
HWW		X
Kessler Stichting	X	
Limor	X	
Multicare	X	
Parnassia	X	

Verantwoording keuze:

Nadat er voor dit onderzoek is uitgezocht welke instellingen forensisch gecontracteerd zijn, is er na overleg met Reclassering Nederland, regio Den Haag, gekozen voor Limor en de Kessler Stichting. Limor en de Kessler Stichting zijn benaderd om in beeld te brengen op welke wijze zij vormgeven aan hun woonbegeleiding. Hieronder zullen Limor en de Kessler Stichting nader worden beschreven. In de analyse en conclusie van dit onderzoek zal kenbaar worden gemaakt met welke reden er voor deze instellingen is gekozen.

2.6.1 Kessler Stichting

De Kessler Stichting biedt verschillende vormen van dienstverlening die wordt geleverd in een van de locaties, groepswoningen, begeleid kamer wonen of bij mensen thuis. Deze zijn los van elkaar te zien, maar ook in verband met elkaar.

De Kessler Stichting biedt bijvoorbeeld thuisbegeleiding, begeleid wonen en doorstroombedden.

Thuisbegeleiding bestaat uit het ondersteunen van mensen die het thuis niet meer zelfstandig redden op het gebied van plannen en organiseren van hun leven. De thuisbegeleiding wordt geleverd aan cliënten die zelfstandig wonen. Er zijn dan vaak problemen met betrekking tot:

- Schulden.
- Relatieproblemen.
- Zinnige dagbesteding.
- Het runnen van het huishouden.
- Omgaan met geld.
- Omgaan met drugs, drank en andere verslavingen (www.kesslerstichting.nl).

Thuisbegeleiding wordt geboden vanuit de afdeling EMZ. De cliënten worden begeleid vanuit hun sociale, maatschappelijke en psychiatrische problematiek, ter ontwikkeling van verdere verzelfstandiging en om terugval te voorkomen. Het doel is om cliënten zo te begeleiden dat zij binnen een jaar in staat zijn om door te stromen naar een meer zelfstandige woonvorm buiten de Kessler Stichting of een zelfstandige woonruimte bij een reguliere woningbouwcorporatie.

De cliënten hebben een zeer diverse problematiek, van complexe problematiek waarbij op alle leefgebieden ondersteuning wordt geboden, tot relatief lichte problematiek waarbij slechts 1 keer per 4 weken een voortgangsgesprek nodig is.

Bij EMZ ligt de nadruk van de begeleiding op het coachen van cliënten, oplossen van hulpvragen en op het trainen of aanleren van vaardigheden die voor de cliënt noodzakelijk zijn om zelfstandig te kunnen wonen. De begeleiding wordt bij de cliënt thuis aangeboden.

Er wordt gewerkt met het 8-fasenmodel. Aan de hand hiervan en de 8 bijbehorende leefgebieden wordt een persoonlijk trajectplan opgesteld. Dit trajectplan wordt iedere 3 maanden geëvalueerd en zo nodig bijgesteld (Ledeboer, 2011).

Visie

De Kessler Stichting is er voor kwetsbare mensen met weinig succeservaringen, over het algemeen lage verwachtingen van de samenleving en vaak een zwak sociaal netwerk. De Kessler Stichting probeert in gesprek te gaan om de juiste keuzes voor de toekomst te maken, binnen de algemeen maatschappelijk aanvaarde normen, en biedt hiermee een "onvoorwaardelijk" hartelijk welkom, al dan niet in samenwerking met anderen.

De Kessler Stichting heeft de visie dat de mens een uniek en autonoom denkend en handelend wezen is en moet worden gezien in een context van geschiedenis en omgeving van de cliënt.

Missie

De Kessler Stichting is een gespecialiseerde, professionele instelling die aan mensen die sociaal kwetsbaar zijn een essentiële bijdrage levert aan het oplossen en stabiliseren van hun problemen. In de opvang van dak- en thuislozen stelt de Kessler Stichting zich op als

ondersteuner, bemiddelaar en uitvoerder, vaak in samenwerking met andere (zorg)instellingen. De Kessler Stichting anticipeert tijdig op veranderingen en communiceert daar actief over.

2.6.2 Limor

"LIMOR helpt mensen weer een eigen plek in de samenleving te krijgen met thuisbegeleiding, woonvoorzieningen en crisisopvang"

Limor helpt mensen die door allerlei omstandigheden zich (tijdelijk) niet zelfstandig kunnen redden. Het hervinden van eigen kracht en mogelijkheden staat centraal bij de ondersteuning en begeleiding. Limor streeft naar een zekere mate van zelfredzaamheid, rehabilitatie.

Limor biedt thuisbegeleiding, dit is begeleiding voor mensen met woonproblemen in hun woonsituatie, bijvoorbeeld, huishouden, financiën, omgaan met instanties en dergelijke. De thuisbegeleiding kan bestaan uit:

- Woonondersteuning: dit is bedoeld om mensen uit de ergste problemen te helpen.
- Woonbegeleiding: om mensen inzicht te laten krijgen in wat zelfstandig wonen inhoudt.
- Woontraining: deze is gericht op het aanleren van nieuwe vaardigheden.

Thuisbegeleiding is er voor mensen die hun woonproblemen willen aanpakken en willen leren om zelfstandig te wonen. Er wordt individueel gekeken naar de duur en frequentie van de begeleiding.

Naast thuisbegeleiding heeft Limor ook nog andere vormen van ondersteuning bij wonen, onder andere woonvoorzieningen, intensieve maatschappelijke ondersteuning en financiële begeleiding.

Visie

In de visie van Limor staan respect, solidariteit en rechtvaardigheid centraal in het werken met cliënten.

Zij werken vanuit de keuzevrijheid en de competenties van de cliënt. Hierbij wordt gestreefd naar een zo groot mogelijke zelfredzaamheid door alle leefgebieden hierbij te betrekken, er is dus sprake van rehabilitatie. Voorspelbaarheid en duidelijkheid staan voorop bij de ondersteuning en de begeleiding.

Missie

Limor is erop gericht dat mensen hun eigen kracht en mogelijkheden hervinden en daardoor weer greep krijgen op hun eigen leven en weer een plaats in de samenleving te verwerven (www.limor.nl).

Hoofdstuk 3: Praktisch kader

3.1 Reclassering Nederland, regio Den Haag

Voor dit onderzoek zijn er interviews gehouden met 6 woonbegeleiders, 2 portefeuillehouders van de portefeuille wonen en de werkbegeleider. In bijlage 3 staan de interviewvragen.

Elke woonbegeleider heeft de functie toezichthouder en vanuit elk team (bijvoorbeeld jongvolwassenen en specials) vertegenwoordigd een toezichthouder de woonbegeleiding. Deze is ook het aanspreekpunt wat betreft woonvragen voor de collega's uit het team.

Hieronder worden de belangrijkste gespreksonderwerpen weergegeven van de gehouden interviews. Hierin zal een onderscheid worden gemaakt tussen de woonbegeleiders, werkbegeleider en de portefeuillehouders. De woonbegeleiders en de werkbegeleider worden aangegeven door de titel woonbegeleiders, tenzij anders omschreven.

De woonbegeleiders die momenteel geen woonbegeleidingstrajecten hebben, hebben de interviewvragen beantwoord aan de hand van eerdere ervaringen in de woonbegeleiding.

3.1.1 Algemeen

Hoelang de woonbegeleiders al bij de RN werken verschilt zeer, van 2,5 jaar tot 26 jaar. De portefeuillehouders werken al 3,5 en 10 jaar bij de RN.

Hoelang de woonbegeleiders werken als woonbegeleider verschilt van een paar maanden tot 3,5 jaar. Ongeveer de helft van de woonbegeleiders werkt een paar maanden als woonbegeleider. De andere helft gemiddeld 3 jaar.

De ene portefeuillehouder is 4 jaar betrokken bij de portefeuille wonen en de andere portefeuillehouder sinds begin december 2011, dus een halfjaar.

De helft van de woonbegeleiders heeft momenteel geen woonbegeleidingscliënten en de andere helft heeft momenteel 1 woonbegeleidingscliënt.

De woonbegeleiders die momenteel geen woonbegeleidingscliënten hebben geven hiervoor verschillende redenen aan.

Iemand geeft aan dat momenteel de woonbegeleidingstrajecten die deze persoon had zijn afgesloten.

Ook wordt er aangegeven door iemand dat deze wegens omstandigheden niet meer betrokken was bij de woonbegeleiding en dat dit nu weer opgebouwd gaat worden.

Een andere reden is dat wegens privé-omstandigheden deze persoon af en aan betrokken is geweest bij de woonbegeleiding.

3.1.2 Tijdsbesteding

Door alle woonbegeleiders wordt aangegeven dat het moeilijk is om een indicatie te geven van hoeveel tijd zij er gemiddeld per week aan besteden. De woonbegeleiders geven aan dit moeilijk te vinden omdat de werkzaamheden (dingen samen doen met de cliënt, e-mailen, telefoneren, etc.) per cliënt verschillen en dat de tijdsbesteding hiervan afhankelijk is. Ook wordt aangegeven dat het afhankelijk is van het niveau waar de cliënt in zit, hoeveel tijd er aan de woonbegeleiding besteed kan worden.

Sommige woonbegeleiders hebben wel een indicatie van tijd kunnen geven. Dit varieert van 1,5 uur tot 5 uur per week.

3.1.3 8-fasenmodel

2 van de 6 woonbegeleiders hebben gewerkt met het 8-fasenmodel, dit was met name toen de woonbegeleiding net was opgezet.

1 woonbegeleider heeft de methodiek toegepast door van fase naar fase te werken, de woonbegeleider gaf aan dat dit echter veel tijd kostte, waardoor deze nu mee intuïtief te werk gaat. De andere woonbegeleider heeft er wel mee gewerkt, maar niet zo bewust als het is omschreven.

3 van de 6 woonbegeleiders kennen het 8-fasenmodel wel, maar hebben hier niet mee gewerkt of werken hier niet mee.

Deze woonbegeleiders hebben hier verschillende redenen voor. Er wordt bijvoorbeeld aangegeven dat het veel tijd kost om voor elke fase een plan te schrijven, de woonbegeleider die dit zegt geeft aan dan meer bezig te zijn met het schrijven van het plan dan met de werkelijkheid. Maar ook dat de meeste cliënten het 8-fasenmodel niet nodig hebben.

1 woonbegeleider geeft aan dat het 8-fasenmodel wel werd genoemd toen deze bij de woonbegeleiding kwam, maar dat hier niets over verteld is. Ook geeft deze aan dat als het 8-fasenmodel naast de manier van werken wordt gelegd dat het model niet terug te vinden is.

1 van de 6 woonbegeleiders kent het 8-fasenmodel niet en werkt hier ook niet mee. De ervaring van deze woonbegeleider is dat iedereen het op zijn eigen manier doet en geeft aan behoefte te hebben aan een vaste methodiek.

De werkbegeleider geeft aan dat de kennis van het 8-fasenmodel wisselend is, van niet gelezen tot ter kennisgeving aangenomen. Ook geeft hij aan dat de werkwijze van de woonbegeleiders en het 8-fasenmodel overeenkomen. Soms wordt in het 8-fasenmodel door de woonbegeleiders een stap vergeten, maar hierop hebben zij dan een eigen aanvulling.

Door de portefeuillehouder wordt aangegeven dat het 8-fasenmodel niet bekend is bij nieuwe woonbegeleiders. Ook is deze portefeuillehouder van mening dat het 8-fasenmodel niet stevig wordt neergezet en niet wordt gebruikt.

3.1.4 Werkwijze

2 van de 6 woonbegeleiders geven aan de woonbegeleiding als wisselgeld te gebruiken. Dit wordt door 1 van de 2 woonbegeleiders ingezet tijdens de gesprekken, als deze niet lekker lopen, dit zijn handvatten van deze woonbegeleider die je in een gewoon hulpverleningscontract niet hebt.

2 van de 6 woonbegeleiders hebben aangegeven dat zij met cliënten meegaan voor het regelen van een inboedel. 2 andere woonbegeleiders geven aan dit niet bij hun werk als woonbegeleider te vinden passen, of hier geen tijd voor te hebben. 1 van hen geeft aan het wel goed te vinden dat dit gebeurt.

De helft van de woonbegeleiders geeft aan de woonbegeleiding in te vullen aan de hand van eigen kennis en ervaring. Zij geven aan dit gevoelsmatig en intuïtief te doen. Het wordt door hen als maatwerk gezien.

2 van de 6 woonbegeleiders geven aan het leuk te vinden om samen met de cliënt aan de administratie te werken, bijvoorbeeld mappen maken, inloggen op internetbankieren, etc.

Er wordt door 1 woonbegeleider aangegeven dat deze inhoudelijk weinig verschil ziet met een gewoon toezicht.

Een andere woonbegeleider geeft aan meer tijd te besteden aan reguliere cliënten, omdat dit er meer zijn. Bij een specifieke hulpvraag gaat deze woonbegeleider hier wel mee aan de slag. Deze woonbegeleider geeft aan iemand te zijn die structuur nodig heeft, maar deze is er niet, dus doet deze woonbegeleider maar wat. Tevens geeft deze woonbegeleider aan niet meer uren eraan te willen besteden, omdat deze er geen extra tijd voor krijgt.

Er is 1 woonbegeleider die aangeeft onder een oude regeling te vallen, dit houdt in dat deze 2 cliënten minder in de caseload heeft, deze woonbegeleider is van mening dat dit voor iedereen zou moeten gelden.

De werkbegeleider biedt werkbegeleiding toegespitst op wonen, hij adviseert en ondersteunt de werkers. Zijn werkwijze hierbij is van de werker afhankelijk.

3.1.5 Ervaringen

Het merendeel van de woonbegeleiders geeft aan de woonbegeleiding leuk te vinden, maar 1 woonbegeleider geeft aan zich niet gerealiseerd te hebben dat je veel cliënten krijgt en dan meer een soort maatschappelijk werker wordt. En een ander noemt dat er veel geregeld moet worden, er veel gedoe is met financiën, dat je veel praktische dingen doet en vind dit lastig.

Er wordt genoemd dat het contact informeler is, praktisch en resultaatgericht, dat het een leuke afwisseling op het andere werk is en dat je met andere dingen bezig bent dan in een normaal toezicht. De contacten met de woningcorporaties worden als positief ervaren. Het uitzoeken van nieuwe meubels, het inrichten van een woning en hiermee meekijken wordt als leuk gezien.

1 woonbegeleider geeft aan van verschillende werkzaamheden te houden en wil de woonbegeleiding graag blijven doen en hoopt dan ook dat dit niet zal worden uitbesteed aan een andere organisatie.

Een andere woonbegeleider geeft aan dat woonbegeleiding een meerwaarde kan zijn door de extra huisbezoeken, maar vind het jammer dat je door tijdgebrek weinig kan doen. Deze ziet woonbegeleiding als iets moois, maar vind het jammer dat er geen overzicht is.

Ook geeft een woonbegeleider aan dat woonbegeleiding belangrijk is, omdat iemand hiermee een vaste plek wordt geboden, daardoor kan iemand een uitkering krijgen en zijn leven weer op orde krijgen. Deze woonbegeleider is er inmiddels mee gestopt, omdat deze van mening is dat je 1 keer per 3 jaar iets anders moet doen, om het leuk te houden, maar had woonbegeleiding nog wel een paar jaar willen doen. Deze woonbegeleider geeft aan dat het een intensieve klus is om mensen goed te plaatsen, met een intensief traject en dat je daar veel mensen voor nodig hebt.

Een portefeuillehouder geeft aan dat de cliënten niet de juiste begeleiding krijgen op het gebied van wonen. Deze portefeuillehouder geeft aan dat de woonbegeleiders vaak aangeven dat zij te weinig uren hebben voor de woonbegeleiding. Vanuit het perspectief van de woonbegeleiders begrijpt deze portefeuillehouder dat zij zich niet gesteund voelen vanuit het management.

Een andere portefeuillehouder geeft aan dat de portefeuille wonen niet is overgedragen, waardoor deze weinig informatie heeft. De portefeuillehouder is geschrokken van dat deze het gevoel heeft dat de woonbegeleiders niet kunnen uitleggen wat zij doen en waarom zij dit doen.

3.1.6 Verbeterpunten woonbegeleiding

Op 1 woonbegeleider na geeft iedereen aan dat zij meer tijd nodig hebben voor de woonbegeleiding. Bijvoorbeeld door minder cliënten in de caseload of tijd ervoor uit te roosteren, zodat het minder tussendoor wordt gedaan. 1 woonbegeleider heeft een oude regeling, waardoor deze in de caseload 2 cliënten minder heeft, volgens deze woonbegeleider zou dit voor alle woonbegeleiders moeten gelden.

1 woonbegeleider en beide portefeuillehouders geven aan dat een woonbegeleidingscliënt standaard in niveau 2 geplaatst zou moeten worden, omdat er dan meer tijd voor deze cliënt is.

Ruim de helft van de woonbegeleiders geeft aan dat de woonbegeleiding meer volgens een methodiek of het 8-fasenmodel zou moeten verlopen, voor meer structuur.

Alle woonbegeleiders geven aan dat de woonbegeleiding organisatorisch en administratief beter geregeld zou moeten worden. Een voorbeeld wat hiervan wordt gegeven is een informatiestroomschema, om zo het traject van begin tot eind inzichtelijker te maken. De woonbegeleiders en de portefeuillehouder ervaren lange doorlooptijden, het voortraject, de aanmelding verloopt niet soepel. Formulieren worden niet juist ingevuld of niet aangeleverd en de hulpvraag van de cliënt is vaak niet duidelijk. De portefeuillehouder geeft aan onvolledige aanmeldingen niet te bespreken tijdens vergaderingen, maar wel de lopende zaken.

Er wordt aangegeven dat het niet inzichtelijk is hoeveel cliënten er geplaatst zijn, welke er zijn afgewezen en waarom. Hiervan ontbreekt een overzicht.

2 van de 6 woonbegeleiders geven aan dat woonbegeleiding bij de andere werkers niet duidelijk is en dat de criteria voor de aanmelding van een cliënt ook niet duidelijk zijn.

2 van de 6 woonbegeleiders, de werkbegeleider en een portefeuillehouder geven aan dat het zonde is dat momenteel niet alle beschikbare woningen worden gevuld. Zij geven aan dat woonbemiddeling een oplossing hiervoor zou kunnen zijn.

Een woonbegeleider geeft aan dat de woonbegeleiding op grotere schaal moet worden aangeboden, nu worden er nog teveel cliënten afgewezen.

2 van de 6 woonbegeleiders geven aan dat er binnen de woonbegeleiding veel wisseling van woonbegeleiders is.

1 woonbegeleider is van mening dat er momenteel geen woonbegeleiding wordt gegeven.

De helft van de woonbegeleiders vindt dat er in sommige gevallen meer gebruik moet worden gemaakt van de expertise van andere instanties. Ook geven de portefeuillehouders dit aan.

De werkbegeleider is van mening dat de woonbegeleiding meer bekendheid zou moeten krijgen binnen de RN, het zou moeten worden opgenomen in het plan van aanpak en een geaccepteerd product moeten zijn.

De portefeuillehouders geven aan dat er onvoldoende efficiënt gewerkt wordt. Het werkproces en de criteria moeten bekeken worden.

Ook zijn zij van mening dat de woonbegeleiders meer als casemanager moeten functioneren. Tevens zijn zij van mening dat er meer gebruik gemaakt zal moeten worden van andere organisaties met betrekking tot woonbegeleiding.

3.1.7 Sterke punten woonbegeleiding

Alle woonbegeleiders geven aan dat het goed is dat er woningen worden aangeboden door de RN aan cliënten. 2 van de 6 woonbegeleiders geven aan dat dit goed is, omdat zij van mening zijn dat het bijdraagt aan het terugdringen van recidive.

Een woonbegeleider, de werkbegeleider en een portefeuillehouder geven aan dat de collega's enthousiast zijn en bereid iets extra's te doen voor hun cliënt.

2 van de 6 woonbegeleiders en een portefeuillehouder geven aan dat er kritisch wordt gekeken naar de aanmelding en de eventuele risico's die hier aan verbonden zijn.

Een woonbegeleider vindt het een sterk punt dat woonbegeleiding een andere manier van werken is, dit zorgt voor afwisseling.

Een andere woonbegeleider geeft aan dat de kwaliteiten van de woonbegeleider worden gebruikt, zodat je de cliënt kunt bieden wat hij nodig heeft. Het is een pre dat deze verschillen er zijn.

De werkbegeleider en een portefeuillehouder geven aan dat de contacten tussen de woonbegeleiders en de woningcorporaties goed zijn. De woonbegeleiders zijn bereikbaar voor de woningcorporaties en zij zijn betrouwbaar in het nakomen van hun afspraken.

De werkbegeleider is van mening dat de woonbegeleiders goede begeleiding bieden.

De portefeuillehouder geeft aan dat het eerste traject, de interne intake en het aanbieden bij de woningcorporaties goed gaat en dat wonen een belangrijke portefeuille is.

3.1.8 Contra-indicaties

De contra-indicaties van woonbegeleiding zijn niet tijdens alle interviews naar voren gekomen. Bij 4 van de 6 woonbegeleiders en bij de werkbegeleider is dit in het interview wel naar voren gekomen.

Deze 4 woonbegeleiders en de werkbegeleider geven allemaal schulden als contra-indicatie voor de woonbegeleiding aan. 2 van deze woonbegeleiders geven aan dat cliënten met schulden wel in aanmerking komen als zij regelingen hebben getroffen met de schuldeisers of in een schuldsaneringstraject zitten.

3 van deze 4 woonbegeleiders geven aan dat complexe problematiek, multi-problemen een contra-indicatie is.

2 van deze 4 woonbegeleiders geeft ook aan dat agressie een contra-indicatie is.

Een andere contra-indicatie die wordt aangegeven door een woonbegeleider is als cliënten niet zelfstandig kunnen wonen, maar een andere vorm van wonen nodig hebben.

3.1.9 Taken woonbegeleider

Iedereen is van mening dat de taken van een woonbegeleider te maken hebben met alles rondom (zelfstandig) wonen. Bijvoorbeeld, boodschappen doen, administratie, koken, huishouden op orde, tips bij omgang met de burens en omgaan met geld.

Door sommige woonbegeleiders wordt gordijnen ophangen, een buddy zijn, meegaan naar de kringloopwinkel, een inboedel regelen en gezond eten en drinken ook als een taak van de woonbegeleider gezien.

3.1.10 Hulpvraag cliënt

Tijdens de interviews zijn verschillende hulpvragen van cliënten naar voren gekomen. Voorbeelden die door de woonbegeleiders gegeven zijn: administratie, schulden en huishouden runnen.

3.1.11 Opleiding

Uit de interviews is naar voren gekomen dat van alle woonbegeleiders er 1 woonbegeleider een 3-daagse cursus woonbegeleiding heeft gehad. De andere woonbegeleiders hebben hiervoor geen opleiding of cursus gevolgd.

Een woonbegeleider geeft aan dat deze informatie heeft opgevraagd voor het volgen van een opleiding, maar omdat deze te duur was dat deze werd afgewezen.

De woonbegeleider die de cursus heeft gevolgd geeft aan dat dit lang geleden is en dat er momenteel geen opleiding wordt aangeboden.

Een andere woonbegeleider is van mening dat er wel bepaalde eisen aan een woonbegeleider worden gesteld, bijvoorbeeld kennis hebben van administratieve zaken rondom een huis, budgetteren en schuldenproblematiek.

De portefeuillehouders geven aan dat er geen eisen worden gesteld aan een woonbegeleider, of dat deze onbekend zijn. Een vereiste is dat een woonbegeleider een toezichthouder is, ervaring heeft in het reclasseringswerk en dat zij iets hebben met praktische hulpverlening.

3.1.12 Combinatie woonbegeleider – toezichthouder

Alle woonbegeleiders geven aan dat woonbegeleiding te combineren is met hun functie als toezichthouder. Er wordt aangegeven dat er veel tijd in het voortraject gaat zitten, dat het met 1 woonbegeleidingscliënt goed te doen is en dat het werkerafhankelijk is.

3.1.13 Reclasseringswerk

Met 4 van 6 woonbegeleiders, de werkbegeleider en 1 portefeuillehouder is tijdens het interview naar voren gekomen of woonbegeleiding reclasseringswerk is.

3 van deze 4 woonbegeleiders geven aan dat woonbegeleiding geen reclasseringswerk is. Het is een vak apart, intensieve zorg moet uit handen worden gegeven aan een instantie die meer gespecialiseerd is en meer tijd heeft voor woonbegeleiding.

De andere woonbegeleider vindt woonbegeleiding wel reclasseringwerk, het is handig omdat je toch al met toezicht bezig bent. Dit voorkomt dat je meer overlegvormen hebt en dat je misschien dingen dubbel doet. Uit financieel oogpunt vindt deze woonbegeleider het wel te begrijpen dat de woonbegeleiding wordt uitbesteed aan een andere instantie.

De werkbegeleider is van mening dat woonbegeleiding reclasseringswerk is als wonen een onderdeel is van reïntegratie in de samenleving of om recidive te verminderen. De woonbegeleiding moet altijd onderdeel zijn van de visie en missie van de reclassering. Zo niet, dan is het maatschappelijk werk.

1 van de portefeuillehouders is van mening dat woonbegeleiding geen reclasseringswerk is, omdat het niet hun primaire taak is, niet omdat ze het niet kunnen. Deze vermoedt dat de woonbegeleiders niet alles kunnen bieden, in verband met tijd. Ook geeft deze portefeuillehouder het volgende aan: waarom iets doen als een ander het beter kan?

3.1.14 Andere vormen van wonen

Tijdens de interviews is er door 3 van de 6 woonbegeleiders gesproken over andere vormen van wonen dan alleen zelfstandig wonen.

Een woonbegeleider geeft aan dat zelfstandig wonen soms net even een stap te hoog is en dat er een grote behoefte is aan andere vormen van wonen. Hierin zou een samenwerkingspartner die deze voorzieningen kan bieden fijn zijn. Deze woonbegeleider vindt het jammer dat zij nu geen alternatief kunnen aanbieden.

Een andere woonbegeleider geeft aan dat sommige cliënten extra begeleiding nodig hebben.

Ook wordt er door een woonbegeleider aangegeven dat cliënten die zelfstandig wonen niet aan kunnen er bij de aanmelding al worden uitgefilterd. Hierdoor zijn er vorig jaar volgens deze woonbegeleider 30 cliënten afgevallen.

3.1.15 Toekomstperspectief

Alle woonbegeleiders vinden dat de woonbegeleiding moet worden uitbesteed als er sprake is van intensieve begeleiding.

4 van de 6 woonbegeleiders vinden dat de woonbegeleider de taak van casemanager zou moeten hebben. Deze casemanager moet dan echter wel nauw betrokken blijven bij de cliënt en zijn begeleiding.

Een woonbegeleider geeft aan dat het voortraject bij de RN moet blijven en dat de rest uitbesteed moet worden.

Een andere woonbegeleider geeft aan dat het prettig zou zijn als hierin een samenwerkingspartner betrokken zou zijn.

De werkbegeleider geeft aan dat het goed zou zijn om woonbegeleider te integreren in IRIS, zodat het een onderdeel van het plan van aanpak wordt. De werkbegeleider zou woonbegeleiding graag als product van de RN zien. Door middel van woonbemiddeling kunnen er mogelijk meer cliënten in de woningen worden geplaatst.

Op het moment dat strakkere begeleiding nodig is en dat hier iemand dagelijks op moet zitten, dan is de werkbegeleider van mening dat het uitbesteed moet worden. Als we deze cliënt dan rechtstreeks kunnen plaatsen, zou dat mooi zijn.

Beide portefeuillehouders zijn van mening dat het voortraject bij de RN moet blijven, maar dat na de sleuteloverdracht de woonbegeleiding moet worden uitbesteed. Ook vinden zij beide dat je gebruik moet maken van de expertise van andere organisatie, dit is beter voor de RN, voor de andere organisatie, maar bovenal is dit beter voor de cliënt.

Een van de portefeuillehouders geeft aan dat de woonbegeleiders een belangrijke rol spelen bij het signaleren als er iets niet goed gaat, maar dat de uitvoering hiervan moet worden uitbesteed.

De andere portefeuillehouder geeft aan dat het uitgangspunt is dat de RN de woningen kan behouden en dat er een aantal woningen voor woonbemiddeling worden gebruikt. De woonbegeleiders moeten casemanagers worden.

3.2 Landelijk kantoor Reclassering Nederland

Om in kaart te kunnen brengen of er binnen Reclassering Nederland in andere regio's ook woonbegeleiding wordt aangeboden is er contact gezocht met het landelijk kantoor van Reclassering Nederland in Utrecht. Een beleidsmedewerker kon hier het volgende over vertellen: er is geen overzicht van de woonbegeleiding bij het landelijk kantoor, dit omdat woonbegeleiding geen standaard aanbod is van Reclassering Nederland. Reclassering Nederland is verdeeld in 9 verschillende regio's. 6 van deze regio's bieden geen woonbegeleiding. Met 2 regio's is geen contact geweest. 1 regio biedt woonbegeleiding in de vorm van dat zij gecombineerde contracten hebben, dit houdt in dat er een toezichtovereenkomst is en dat daarin afspraken zijn opgenomen rondom de woningcorporatie, maar deze afspraken hebben geen invloed op het uitvoeren van het toezicht en er wordt geen praktische hulp geboden.

3.3 Kessler Stichting

De Kessler Stichting is benaderd in het kader van hoe zij invulling geven aan hun woonbegeleiding (zie interviewvragen in bijlage 4). Hierbij is rekening gehouden met het feit of de instelling forensisch gecontracteerd is en of de instelling mogelijk aansluit bij Reclassering Nederland, regio Den Haag voor een eventuele samenwerking.

Er is een interview gedaan met Bregje Nagtegaal, zij is thuisbegeleider bij EMZ (Extramurale Zorg) van de Kessler Stichting. Bregje is 5 jaar werkzaam bij de Kessler Stichting en inmiddels 1 jaar als thuisbegeleider.

Algemeen

Bregje vertelde dat de Kessler Stichting begeleiding biedt aan cliënten die zelfstandig wonen of die binnen de stichting wonen. Als cliënten binnen de stichting wonen is dat in de vorm van begeleid wonen, groepswoningen, omklapwoningen en gezinswoningen. De Kessler Stichting heeft 7 groepswoningen. Per jaar krijgt de Kessler Stichting ongeveer 8 omklapwoningen van Haag Wonen. Het is de bedoeling dat de cliënten een omklapwoning het eerste jaar huren van de Kessler Stichting, hierna wordt het huurcontract omgezet in een zelfstandig huurcontract met Haag Wonen.

Aanmelding

De huidige aanmelding gaan via het CCP (Centraal Coördinatiepunt). Bregje heeft aangegeven dat zij de contactpersoon is voor Reclassering Nederland, regio Den Haag en dat aanmeldingen vanuit de Reclassering via haar zouden kunnen gaan verlopen.

Werkwijze

Bregje vertelde dat de Kessler Stichting minimaal 1 jaar begeleiding biedt aan een cliënt. Er wordt wel via het 8-fasenmodel gewerkt, maar niet methodisch. Na ongeveer 2 weken wordt een analyse opgesteld en na 6-8 weken wordt het trajectplan opgesteld.

De thuisbegeleiding die de Kessler Stichting biedt is heel praktisch. Het praktische gedeelte, wat vaak te maken heeft met de financiën, heeft voorrang op de andere zaken. De thuisbegeleider van de Kessler Stichting gaat bijvoorbeeld ook mee naar de Sociale Dienst, huisarts, ziekenhuis, schuldhulpverlening en andere hulpverleners. Tevens is de thuisbegeleider een klankbord voor de cliënt, zo Bregje aangaf.

In de toekomst zal de Kessler Stichting met een andere methodiek gaan werken, namelijk het competentie gericht werken.

Contra-indicaties

Over de contra-indicaties vertelde Bregje het volgende: in principe kan iedereen terecht bij de Kessler Stichting, tenzij iemand zwaar verslaafd is, psychotisch is en daardoor niet aanspreekbaar is of er sprake is van extreme agressieproblematiek. Voor de groepswoningen zullen deze problemen zwaarder meewegen dan als een cliënt zelfstandig woont, omdat er in de groepswoningen rekening moet worden gehouden met groepsdynamica.

Bregje gaf aan dat een cliënt die thuisbegeleiding ontvangt gemotiveerd moet zijn voor de begeleiding en in het bezit moet zijn van een eigen bankrekening en dagbesteding. Er wordt hierin van de cliënt veel zelfstandigheid verwacht.

Tevens vertelde zij dat schuldenproblematiek geen contra-indicatie is bij de Kessler Stichting. De schulden moeten wel in kaart zijn gebracht, maar de Kessler Stichting kan hierbij ondersteunen, bijvoorbeeld door budgetbeheer en schuldhulpverlening.

Eventuele samenwerking

Bregje heeft aangegeven dat er binnen het team voldoende ruimte is voor extra cliënten, bijvoorbeeld van Reclassering Nederland, regio Den Haag.

Bregje is van mening dat cliënten vanuit Reclassering Nederland, regio Den Haag eerst een tijdje vanuit kantoor begeleid kunnen worden voor een nadere kennismaking en dat er mogelijk aanvullende informatie van de cliënt kan worden overdragen aan de Kessler Stichting vanuit Reclassering Nederland, regio Den Haag.

Cliënten van Reclassering Nederland, regio Den Haag komen in principe alleen in aanmerking voor thuisbegeleiding, omdat de groepswoningen e.d. bedoeld zijn als doorstroom vanuit de maatschappelijk opvang van de Kessler Stichting.

Tussen Reclassering Nederland, regio Den Haag en de Kessler Stichting zal er een pilot gaan starten. Er zal een reclasseringscliënt begeleid gaan worden door de Kessler Stichting. Staedion is over deze pilot geïnformeerd, gezien het convenant dat Reclassering Nederland, regio Den Haag heeft met Staedion en is akkoord gegaan. Inmiddels is bekend welke cliënt er begeleid zal gaan worden door de Kessler Stichting, maar dit is nog niet opgepakt.

3.4 Limor

Ook is Limor benaderd in het kader van hoe zij invulling geven aan hun woonbegeleiding (zie interviewvragen in bijlage 4). Ook hierbij is rekening gehouden met het feit of de instelling forensisch gecontracteerd is en of de instelling mogelijk aansluit bij Reclassering Nederland, regio Den Haag voor een eventuele samenwerking.

Er is een interview gedaan met Sjanie Korporaal, regiomanager extramurale zorg van Limor.

Algemeen

Sjanie vertelde dat Limor van oorsprong een maatschappelijke opvang is. Momenteel bieden zij begeleiding aan iedereen die een probleem heeft. De doelgroep bestaat voornamelijk uit cliënten met gedragsproblematiek, een psychiatrisch ziektebeeld en/of een verslaving. Limor biedt begeleiding aan cliënten in het grijze circuit, waarmee Sjanie bedoelt dat zij niet bij de reguliere instellingen terecht kunnen. Mocht Limor een cliënt geen juiste begeleiding kunnen aanbieden, dan gaan zij opzoek naar een andere instelling die de cliënt wel verder kan helpen. Limor biedt thuisbegeleiding, crisisopvang, beschermd wonen, doorstroomhuizen, omklapwoningen en woonvoorzieningen.

Aanmelding

Cliënten worden via het CCP (Centraal Coördinatiepunt) aangemeld bij Limor.

Werkwijze

Sjanie vertelde dat er bij Limor gewerkt wordt met de rehabilitatiemethodiek, situationeel begeleiden. Afhankelijk van de motivatie en de vaardigheden van de cliënt heeft de hulpverlener een bepaalde insteek, namelijk overnemen, aanmoedigen, ontwikkelen en toevertrouwen. Deze zijn gericht op verschillende leefgebieden. Er wordt een trajectplan opgesteld en deze wordt ook geëvalueerd.

Sjanie gaf aan dat de thuisbegeleiding van Limor erg praktisch is. Als het nodig is gaat iemand meerdere malen per week bij een cliënt langs. De thuisbegeleider ondersteunt de cliënt bij het openen van de post en neemt hierop zo nodig actie, structuur en planning aanbrengen, huis op orde brengen en houden en het zoeken en behouden van werk of dagbesteding. De thuisbegeleider gaat zo nodig met de cliënt mee naar verschillende instanties, etc., omdat de ervaring is dat de cliënt het moeilijk vindt om dit alleen te doen.

Verder vertelde Sjanie over het project "housing first". Dit is overgewaaid vanuit Amerika en betekend dat een cliënt eerst een huis moet hebben voordat er gekeken wordt naar de overige problemen. Hierbij wordt wel een CJIB-check gedaan, om te voorkomen dat iemand door onverwachte boetes in detentie moet en daardoor zijn huis verliest.

Contra-indicaties

Sjanie vertelde dat er voor de begeleiding van Limor in principe geen contra-indicaties zijn. Een cliënt moet begeleidbaar zijn en het gedrag bepaald of de cliënt begeleid kan worden.

Bij thuisbegeleiding is in principe alles mogelijk, dus ook een zware verslaving o.i.d. Bij de woonvoorzieningen zal iets dergelijks wel meewegen.

75% van de cliënten van Limor heeft een schuldenproblematiek. Hierop springt Limor in door middel van een apart team dat zich richt op de financiën van de cliënt. Tevens biedt Limor ook budgetbeheer.

Eventuele samenwerking

Sjanie staat positief tegenover een eventuele samenwerking met Reclassering Nederland, regio Den Haag. Zij is van mening dat er gebruik moet worden gemaakt van de expertise van andere instellingen.

Er is al eerder een convenant geweest tussen Limor en Reclassering Nederland, regio Den Haag. Helaas is dit niet goed van de grond gekomen, in verband met financiële knelpunten, aldus Sjanie. Sjanie vertelde dat vanaf 2013 de begeleiding niet meer gefinancierd wordt vanuit de AWBZ, via het CIZ, maar dat de financiering van de begeleiding dan wordt ondergebracht bij de gemeenten. Mede hierdoor ziet Sjanie mogelijkheden voor een samenwerking met Reclassering Nederland, regio Den Haag, omdat de begeleiding van reclasseringscliënten dan buiten justitie ook gefinancierd kan worden vanuit de gemeente.

Sjanie heeft ook voorbeelden van een mogelijke samenwerking aangedragen.

Bijvoorbeeld dat Limor een screening doet voor Reclassering Nederland, regio Den Haag, een zogenoemde quickscan, om in kaart te brengen wat er van een cliënt verwacht kan worden. Op deze wijze kan duidelijk worden of een cliënt begeleiding zal moeten ontvangen.

Verder gaf Sjanie aan dat het voor een goede samenwerking belangrijk is dat er wordt gewerkt vanuit 1 plan en dat Reclassering Nederland, regio Den Haag de zorgregisseur, oftewel de casemanager moet zijn, aangezien zij verantwoordelijkheid dragen.

Hoofdstuk 4: Analyse

In dit hoofdstuk wordt het antwoord op de deelvragen inzichtelijk gemaakt, aan de hand van het theoretisch kader en het praktisch kader. Er zal tevens een koppeling gemaakt worden tussen deze kaders. Indien er bij het theoretisch kader sprake is van 2 of meerdere auteurs, zal de eerste auteur genoemd worden.

Hoelang de woonbegeleiders werken als woonbegeleider verschilt van een paar maanden tot 3,5 jaar. Ongeveer de helft van de woonbegeleiders werkt een paar maanden als woonbegeleider. De andere helft gemiddeld 3 jaar.

De ene portefeuillehouder is 4 jaar betrokken bij de portefeuille wonen en de andere portefeuillehouder sinds begin december 2011.

4.1 Aantal cliënten in woonbegeleiding

De helft van de woonbegeleiders heeft momenteel geen woonbegeleidingscliënten en de andere helft heeft momenteel 1 woonbegeleidingscliënt. Hierbij spelen het wisselende team, persoonlijke omstandigheden van de woonbegeleiders en de strenge contra-indicaties van Reclassering Nederland, regio Den Haag een belangrijke rol.

4.2 Tijdsbesteding

Door alle woonbegeleiders wordt aangegeven dat het moeilijk is om een indicatie te geven van hoeveel tijd zij gemiddeld per week aan woonbegeleiding besteden. Sommige woonbegeleiders hebben wel een indicatie van tijd kunnen geven. Dit varieert van 1,5 uur tot 5 uur per week.

Er is tenminste 1 uur per week per cliënt nodig om goede begeleiding te kunnen bieden binnen het 8-fasenmodel, aldus van Leeuwen. Echter zijn de woonbegeleiders van mening dat dit te weinig is. Ondanks dat de woonbegeleiders van Reclassering Nederland, regio Den Haag van mening zijn dat zij onvoldoende tijd beschikbaar hebben voor de woonbegeleiding, wordt er wel aangegeven dat het werk als toezichthouder goed te combineren is met de woonbegeleiding, mits er sprake is van 1 woonbegeleidingscliënt die begeleid wordt.

4.3 8-fasenmodel/ werkwijze

Van Leeuwen-den Dekker beschrijft dat het 8-fasenmodel draait om 8 fasen in het begeleidingsproces. Namelijk aanmeldingsfase, intakefase, opnamefase, analysefase, planningsfase, uitvoeringsfase, evaluatiefase en uitstroomfase.

Hanemaaijer beschrijft het woonbegeleidingstraject bij Reclassering Nederland, regio Den Haag als volgt: er wordt gewerkt met het 8-fasenmodel. Een cliënt wordt aangemeld middels een aanmeldingsformulier, welke wordt besproken tijdens de vergadering. Indien de cliënt geschikt lijkt volgt er een intakegesprek met 1 van de woonbegeleiders; dit gesprek wordt geëvalueerd en vervolgens wordt de cliënt aangemeld bij een woningcorporatie.

De werkwijze die nu bij Reclassering Nederland, regio Den Haag bij de woonbegeleiding wordt gehanteerd omvat niet het volledige 8-fasenmodel.

De aanmeldingsfase en de intakefase van het 8-fasenmodel zijn terug te vinden in de werkwijze van de woonbegeleiders van Reclassering Nederland, regio Den Haag. Deze 2 fasen verlopen goed, echter worden veel aanmeldingen afgewezen vanwege bepaalde contra-indicaties, hierop zal verder worden ingegaan in paragraaf 4.14.

De opnamefase van het 8-fasenmodel wordt niet volledig gedaan. De cliënt heeft al kennis gemaakt met de organisatie en er is al begeleiding gestart, namelijk bij aanvang van het toezicht. Het enige dat nieuw is, is de woonbegeleiding. Het regelen van praktische zaken, wat ook valt onder de opnamefase, wordt echter niet door alle woonbegeleiders van Reclassering Nederland, regio Den Haag gedaan.

De analysefase en de planningsfase van het 8-fasenmodel worden bij de aanvang van het toezicht al gedaan, namelijk door middel van de RISC en aan de hand van de RISC wordt een plan van aanpak geschreven. Dit wordt dus niet specifiek voor de woonbegeleiding gedaan. Bij de start van de woonbegeleiding kunnen er wel nieuwe doelen en afspraken gemaakt worden binnen het toezicht. Dit zou dan onder de uitvoeringsfase van de woonbegeleiding kunnen vallen, maar de uitvoeringsfase van het toezicht omvat voornamelijk de bijzondere voorwaarden uit het vonnis.

De evaluatiefase en de uitstroombfase van het 8-fasenmodel hebben ook betrekking op het toezicht en in mindere mate op de woonbegeleiding. Van Leeuwen beschrijft dat het doel van de evaluatiefase is om het begeleidingsplan te evalueren. Voor de woonbegeleiding wordt er geen specifiek begeleidingsplan opgesteld, maar wordt er gewerkt vanuit het plan van aanpak dat is opgesteld voor de begeleiding van het toezicht. Tijdens het toezicht vinden er een tussenevaluatie en een eindevaluatie plaats. Hierin wordt bekeken welke middelen er zijn ingezet en welke resultaten er zijn geboekt, hierbij ligt de focus niet op de woonbegeleiding.

Bij de uitstroombfase wordt het toezicht beperkt door het juridisch kader, zodra het toezicht is afgerond, zal de woonbegeleiding vanuit Reclassering Nederland, regio Den Haag ook stoppen.

Van Leeuwen geeft aan dat er voor het slagen van het 8-fasenmodel deskundigheidsbevordering en een blijvende investering noodzakelijk is. De woonbegeleiders geven aan dat er momenteel geen opleiding of cursus wordt aangeboden voor woonbegeleiding. Voor deskundigheidsbevordering zou een opleiding of cursus wel noodzakelijk zijn.

In de interviews is door 2 van de 6 woonbegeleiders aangegeven dat er binnen de woonbegeleiding veel wisseling van woonbegeleiders is. De duur van hoelang een woonbegeleider woonbegeleiding doet wisselt dan ook van een paar maanden tot 3,5 jaar. Van Leeuwen beschrijft dat het werken met het 8-fasenmodel vraagt om een stabiel team en een goede teamleider. Momenteel is er dus geen stabiel team van woonbegeleiders; ook is er tijdens het onderzoek een woonbegeleider gestopt met de woonbegeleiding. Dit kan er dus voor zorgen dat het werken met het 8-fasenmodel niet goed verloopt.

Sinds 6 maanden is er weer een vaste portefeuillehouder die ervoor wil zorgen dat de woonbegeleiding weer op een betere wijze vorm krijgt. Hiervoor was er steeds wisseling van de portefeuillehouders en zoals van Leeuwen beschrijft, draagt dit niet bij aan stabiliteit binnen de woonbegeleiding.

Het management zal een goede ondersteuning moeten bieden om het werken met het 8-fasenmodel mogelijk te maken, aldus van Leeuwen. In de interviews is naar voren gekomen dat de woonbegeleiders van mening zijn dat zij meer tijd nodig hebben voor woonbegeleiding, bijvoorbeeld door een aanpassing in de caseload. Doordat zij deze tijd niet krijgen, voelen zij zich niet erkend in wat zij doen. Van Leeuwen beschrijft dat om het 8-fasenmodel te kunnen laten slagen het een voorwaarde is dat er voldoende ruimte is binnen een caseload. Deze ruimte wordt door de woonbegeleiders binnen de caseload momenteel niet ervaren, waardoor het 8-fasenmodel minder kans van slagen heeft.

Vanuit het perspectief van de woonbegeleiders begrijpt de portefeuillehouder dat zij zich niet gesteund voelen vanuit het management. De woonbegeleiding is in de huidige vorm echter niet kostendekkend en zal dus op een andere manier vorm moeten krijgen.

Momenteel zijn woonbegeleidingscliënten vaak geplaatst in niveau 1, waardoor er weinig tijd beschikbaar is voor de woonbegeleidingscliënt. Door een woonbegeleidingscliënt standaard minimaal in niveau 2 te plaatsen komt er meer tijd beschikbaar voor de begeleiding van de cliënt; dit kan een manier zijn om een deel van het probleem te ondervangen.

Momenteel werken de woonbegeleiders bij Reclassering Nederland, regio Den Haag niet volgens het 8-fasenmodel. De kennis is wisselend van niet gelezen tot ter kennisgeving aangenomen.

De helft van de woonbegeleiders geeft aan de woonbegeleiding in te vullen aan de hand van eigen kennis en ervaring. Zij geven aan dit gevoelsmatig en intuïtief te doen. Het wordt door hen als maatwerk gezien.

De werkbegeleider geeft aan dat de werkwijze van de woonbegeleiders en het 8-fasenmodel overeenkomen, soms wordt er door de woonbegeleider een stap uit het 8-fasenmodel overgeslagen, maar hierop hebben zij dan een eigen aanvulling.

4.4 Taken

Liefhebber beschrijft dat een woonbegeleider 3 verschillende kerntaken heeft, namelijk cliëntgebonden -, organisatiegebonden - en professiegebonden kerntaken.

Volgens de website van Reclassering Nederland hebben zij 3 kerntaken, namelijk diagnose en advies, toezicht op verdachten en daders en toezien op de uitvoering van werkstraffen. De kerntaken van de woonbegeleider wijken af van de kerntaken van de toezichthouder.

Toezicht bestaat uit 2 belangrijke elementen, namelijk controle en begeleiding. De begeleiding bestaat onder andere uit praktische hulp. De praktische hulp van de begeleiding in het toezicht bestaat voornamelijk uit het verminderen of verkleinen van de belemmerende factoren rondom de onder toezichtgestelde. Deze belemmerende omstandigheden zijn vaak terug te vinden op de leefgebieden huisvesting, werk en/of uitkering of zorg. De praktische hulp van een woonbegeleider bestaat voornamelijk uit ondersteunen bij persoonlijke verzorging, wonen en het huishouden, administratie en de financiën, sociaal en maatschappelijk functioneren, zinvolle dagbesteding en informatie en advies geven.

Door de praktische begeleiding van de woonbegeleider kunnen de belemmerende factoren rondom een onder toezichtgestelde mogelijk wel verminderd of verkleind worden, maar het is geen kerntaak van een toezichthouder.

Tevens beschrijft Poort dat de toezichthouder mogelijk externe organisaties inschakelt voor de uitvoering van de praktische hulp, echter blijft het vaag waar de grens ligt wanneer praktische hulp moet worden uitbesteed aan een externe organisatie, of dat de toezichthouder deze praktische hulp zelf uitvoert.

Volgens Hanemaaijer is het doel van woonbegeleiding de woonproblematiek van justitiabelen te verminderen. Reclassering Nederland is hierbij gebaat om het risico op recidive te verminderen. Hier is echter nog geen onderzoek naar gedaan, dus of de woonbegeleiding bijdraagt aan het verminderen van recidive kan niet gesteld worden.

Alle woonbegeleiders van Reclassering Nederland, regio Den Haag zijn van mening dat praktische hulp een onderdeel is van woonbegeleiding. Door gebrek aan tijd zijn de woonbegeleiders van mening dat het niet haalbaar is om de cliënt alle nodige praktische hulp te bieden, maar ook is niet iedere woonbegeleider, die tevens toezichthouder is, van mening dat hij deze praktische hulp zelf moet uitvoeren, al zou hij de tijd hier wel voor hebben. Momenteel houden de woonbegeleiders zich in de woonbegeleiding voornamelijk bezig met het opzetten en onderhouden van de administratie van de cliënt.

4.5 Eisen

Een vereiste is dat een woonbegeleider een toezichthouder is, ervaring heeft in het reclasseringswerk en dat zij iets hebben met praktische hulpverlening. De portefeuillehouders geven aan dat er geen andere eisen worden gesteld aan een woonbegeleider, of dat deze onbekend zijn.

1 Woonbegeleider is van mening dat er wel bepaalde eisen aan een woonbegeleider worden gesteld, bijvoorbeeld kennis hebben van administratieve zaken rondom een huis, budgetteren en schuldenproblematiek.

Volgens Liefhebber moet een woonbegeleider empatisch, representatief, integer, assertief en betrokken zijn. Een woonbegeleider dient over deze kernkwaliteiten te beschikken.

Menger beschrijft dat de toezichthouder, naast begeleiding ook de controle uitvoert en dus de kaders stelt en de cliënt aanspreekt op overtredingen.

Een woonbegeleider, die de toezichthouder is, kan slechts tot een bepaalde hoogte empatisch en betrokken zijn doordat hij beperkt wordt door de kaders van justitie. Hierdoor krijgt de cliënt mogelijk niet de begeleiding die een woonbegeleider wel kan bieden, omdat deze geen rekening hoeft te houden met de bijzondere voorwaarden, aanwijzingen en afspraken.

Gedurende een opleiding zal duidelijk moeten worden of iemand over de bovenstaande kernkwaliteiten daadwerkelijk beschikt, aldus Liefhebber.

Uit de interviews is naar voren gekomen dat van alle woonbegeleiders er 1 woonbegeleider een 3-daagse cursus woonbegeleiding heeft gehad, deze woonbegeleider geeft aan dat het lang geleden is dat deze de opleiding heeft gevolgd en dat er momenteel geen opleiding wordt aangeboden. De andere woonbegeleiders hebben hiervoor geen opleiding of cursus gevolgd. 1 Woonbegeleider geeft aan dat deze informatie heeft opgevraagd voor het volgen van een opleiding, maar omdat deze te duur was dat deze werd afgewezen.

Niet alle woonbegeleiders van Reclassering Nederland, regio Den Haag hebben een opleiding tot woonbegeleider gehad, waardoor niet duidelijk is of zij over deze kernkwaliteiten beschikken. Liefhebber is van mening dat een woonbegeleider over deze kernkwaliteiten dient te beschikken. De kernkwaliteiten van een reclasseringswerker worden door een assessment in beeld gebracht. Liefhebber geeft aan dat dit 1 van de manieren is om de kernkwaliteiten in beeld te brengen. Echter is het assessment van de reclasseringswerker gericht op het reclasseringswerk en niet op de woonbegeleiding.

4.6 Sterke punten

Woonbegeleiders:

- Aanbieden van woningen aan cliënten door Reclassering Nederland, regio Den Haag. 2 van de 6 geïnterviewde woonbegeleiders zijn van mening dat dit bijdraagt aan het terugdringen van recidive.
- Enthousiaste collega's die bereid zijn iets extra's te doen voor hun cliënt.
- Een kritische blik van de woonbegeleiders op de aanmelding en eventuele risico's die hieraan verbonden zijn.
- Woonbegeleiding is een andere manier van werken die zorgt voor afwisseling in het werk.
- Het is een pré dat de woonbegeleiders verschillende kwaliteiten hebben en dat deze worden gebruikt om de cliënt te geven wat hij nodig heeft.

Er wordt door 2 van de 6 woonbegeleiders aangegeven dat de woonbegeleiding bijdraagt aan het terugdringen van recidive, maar er is geen onderzoek gedaan naar de daadwerkelijke bijdrage die woonbegeleiding biedt aan het terugdringen van recidive.

Om te achterhalen of deze aanname wordt ondersteund door de theorie, zal hiernaar eerst onderzoek gedaan moeten worden.

Het is een sterk punt dat het team van woonbegeleiders bestaat uit enthousiaste collega's, omdat de cliënt hierbij gebaat kan zijn.

Van Leeuwen geeft aan dat werkbegeleiding en cliëntenoverleg steeds weer naar voren komen bij het 8-fasenmodel. Iedere 2 weken hebben de woonbegeleiders een vergadering met elkaar waarin de nieuwe aanmeldingen en de lopende zaken worden besproken. Er wordt kritisch gekeken naar de aanmelding en de eventuele risico's. De werkbegeleider biedt werkbegeleiding toegespitst op wonen, hij adviseert en ondersteunt de werkers.

Het kan zeker een sterk punt zijn dat de woonbegeleiders verschillende kwaliteiten hebben en deze inzetten, mits het inzichtelijk is hoe de woonbegeleiders te werk gaan en dat is nu niet voldoende inzichtelijk.

Werkbegeleider:

- Enthousiaste collega's die bereid zijn iets extra's te doen voor hun cliënt.
- Goede contacten tussen de woonbegeleiders en de woningcorporaties.
- De woonbegeleiders bieden goede begeleiding.

Het is een sterk punt dat er goede contacten zijn tussen de woonbegeleiders en de woningcorporaties, op deze manier zijn er woningen beschikbaar voor de cliënten van Reclassering Nederland.

De werkbegeleider stelt dat de woonbegeleiders goede begeleiding bieden, hij is al 16 jaar werkzaam als werkbegeleider, dus er kan worden aangenomen dat dit betrouwbare informatie is.

Portefeuillehouders:

- Enthousiaste collega's die bereid zijn iets extra's te doen voor hun cliënt.
- Een kritische blik van de woonbegeleiders op de aanmelding en eventuele risico's die hieraan verbonden zijn.
- Goede contacten tussen de woonbegeleiders en de woningcorporaties.
- Het eerste traject, de interne intake en het aanbieden bij de woningcorporaties gaat goed.
- Wonen is een belangrijke portefeuille.

4.7 Verbeterpunten

Woonbegeleiders:

- Er is meer tijd nodig voor woonbegeleiding. Bijvoorbeeld door minder cliënten in de caseload of tijd ervoor uit te roosteren.
- Een woonbegeleidingscliënt standaard in niveau 2 plaatsen, zodat er meer tijd voor deze cliënt is.
- Woonbegeleiding meer volgens een methodiek zoals bijvoorbeeld het 8-fasenmodel laten verlopen, voor meer structuur.
- Woonbegeleiding organisatorisch en administratief beter regelen.
- Lange doorlooptijden door een onvolledige aanmelding.
- Het is bij de andere reclasseringswerkers niet duidelijk wat woonbegeleiding is en welke criteria er zijn voor de aanmelding.
- Niet alle beschikbare woningen worden gevuld.
- Er worden teveel cliënten afgewezen.

- Veel wisseling van woonbegeleiders.
- Het verbeteren van de woonbegeleiding.
- Meer gebruik maken van de expertise van andere instanties.

De woonbegeleiding verloopt nu niet of onvoldoende volgens het 8-fasenmodel, er wordt aangegeven dat er behoefte is aan structuur. Het 8-fasenmodel is misschien voor de woonbegeleiding binnen Reclassering Nederland, regio Den Haag niet de juiste werkwijze, omdat dit een model is waar veel eisen aan worden gesteld, zoals het doorlopen van alle fasen. Mogelijk kan er door middel van een andere werkwijze beter vorm worden gegeven aan de woonbegeleiding van Reclassering Nederland, regio Den Haag.

De lange doorlooptijden door onvolledige aanmelding en het organisatorisch en administratief beter regelen van de woonbegeleiding is inmiddels opgepakt binnen het team van de woonbegeleiders.

De woonbegeleiders geven aan dat er teveel cliënten worden afgewezen. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de strenge toelatingseisen die Reclassering Nederland, regio Den Haag stelt aan de woonbegeleidingscliënten en doordat er alleen zelfstandige woningen worden aangeboden, terwijl er ook vraag is naar andere vormen van wonen. De cliënten die hier behoefte aan hebben worden er in het voortraject al uitgefilterd.

Door meer gebruik te maken van de expertise van andere instanties kan de woonbegeleiding binnen Reclassering Nederland, regio Den Haag beter vorm worden gegeven, wat voor de cliënt een positieve uitwerking kan hebben.

Werkbegeleider:

- Niet alle beschikbare woningen worden gevuld.
- Woonbegeleiding is niet opgenomen in het plan van aanpak, waardoor het geen geaccepteerd product is.
- Onvoldoende bekendheid binnen Reclassering Nederland, regio Den Haag.

Doordat woonbegeleiding niet is opgenomen in het plan van aanpak kan dit niet worden ingezet als middel in het toezicht.

Er is binnen Reclassering Nederland, regio Den Haag onvoldoende bekendheid over de woonbegeleiding, wat mogelijk kan leiden tot dat het bij andere reclasseringswerkers niet duidelijk is en welke criteria er zijn voor de aanmelding.

Portefeuillehouders:

- Een woonbegeleidingscliënt standaard in niveau 2 plaatsen, zodat er meer tijd voor deze cliënt is.
- Lange doorlooptijden door een onvolledige aanmelding.
- Alleen de lopende zaken bespreken tijdens de vergadering, niet de onvolledige aanmeldingen.
- Niet alle beschikbare woningen worden gevuld.
- Meer gebruik maken van de expertise van andere instanties.
- Er wordt onvoldoende efficiënt gewerkt.
- Een woonbegeleider zal meer als casemanager moeten functioneren.

Case Management Society Of Australia beschrijft dat een casemanager het proces rondom de cliënt coördineert. Er wordt een plan opgesteld en er wordt overlegd met de betrokkenen. De casemanager heeft hierin een controlerende functie en legt verantwoording af.

De portefeuillehouders geven aan dat een woonbegeleider meer als casemanager zal moeten gaan functioneren. Als het proces van toezicht naast het proces van casemanagement wordt gelegd, is hierin een duidelijke overeenkomst terug te vinden.

De rol van de casemanager en de rol van de toezichthouder hebben ook een overeenkomst. Een woonbegeleider zal meer in de rol van casemanager moeten gaan zitten, omdat dit beter aansluit bij zijn functie als toezichthouder.

4.8 Ervaringen

Het merendeel van de woonbegeleiders geeft aan de woonbegeleiding leuk te vinden, maar 1 woonbegeleider geeft aan zich niet gerealiseerd te hebben dat je veel cliënten krijgt en dan meer een soort maatschappelijk werker wordt. Een ander noemt dat er veel geregeld moet worden, er veel gedoe is met financiën, dat je veel praktische dingen doet en vind dit lastig.

2 van de woonbegeleiders van Reclassering Nederland, regio Den Haag zijn dus van te voren niet goed op de hoogte geweest van wat woonbegeleiding inhoudt, je zou verwachten dat men zich hier van te voren in verdiept.

Er wordt genoemd dat het contact informeler is, praktisch en resultaatgericht, dat het een leuke afwisseling op het andere werk is en dat je met andere dingen bezig bent dan in een normaal toezicht. Er wordt door 1 woonbegeleider aangegeven dat deze inhoudelijk weinig verschil ziet met een gewoon toezicht.

Dit is opmerkelijk te noemen, omdat de ervaringen van de woonbegeleiders bij Reclassering Nederland, regio Den Haag zeer tegenstrijdig zijn.

1 woonbegeleider geeft aan van verschillende werkzaamheden te houden en wil de woonbegeleiding graag blijven doen en hoopt dan ook dat dit niet zal worden uitbesteed aan een andere organisatie.

Het is niet duidelijk of hierbij het belang van de cliënt wordt meegenomen of dat dit alleen betrekking heeft op de woonbegeleider.

Een woonbegeleider geeft aan dat woonbegeleiding een meerwaarde kan zijn door de extra huisbezoeken, maar vindt het jammer dat je door tijdgebrek weinig kan doen. Deze ziet woonbegeleiding als iets moois, maar vindt het jammer dat er geen overzicht is. Ook geeft een woonbegeleider aan dat woonbegeleiding belangrijk is, omdat iemand hiermee een vaste plek wordt geboden; daardoor kan iemand een uitkering krijgen en zijn leven weer op orde krijgen.

Voor een cliënt kan het inderdaad belangrijk zijn om een vaste plek te hebben en daardoor een uitkering te krijgen en kan daardoor zeker een meerwaarde zijn. Wij zijn van mening dat dit mogelijk kan bijdragen aan het verminderen van recidive, maar hier is echter nog geen onderzoek naar gedaan.

Een portefeuillehouder geeft aan dat de cliënten niet de juiste begeleiding krijgen op het gebied van wonen.

Momenteel is niet inzichtelijk op welke wijze de woonbegeleiding vorm krijgt en dit kan ertoe leiden dat het beeld bestaat dat het mogelijk niet de juiste begeleiding is.

4.9 Reclasseringswerk

Liefhebber beschrijft dat het doel in de functie van de woonbegeleider het verhogen van de zelfredzaamheid van cliënten is.

De begeleiding van het toezicht is bedoeld om de onder toezichtgestelde te ondersteunen bij het zich houden aan de voorwaarden. Met het uiteindelijke doel dat hij op een verantwoorde manier terugkeert in de samenleving en daarin op een verantwoorde manier kan functioneren, volgens Menger.

Het doel van woonbegeleiding is anders dan het doel van de begeleiding in het toezicht. Het doel van de woonbegeleiding is de woonproblematiek van justitiabelen te

verminderen. Het doel van de begeleiding in het toezicht is dat een justitiabele op een verantwoorde manier terugkeert in de samenleving en daarin op een verantwoorde manier kan functioneren.

Het is de vraag of het doel van de woonbegeleiding een bijdrage kan leveren aan het bereiken van het doel van de begeleiding in het toezicht, zodat iemand op een verantwoorde manier kan terugkeren in de samenleving.

Menger beschrijft dat Reclassering Nederland werkt met een gedwongen kader, er is dus sprake van gedwongen hulpverlening. Het gedwongen kader krijgt vorm door opgelegde – dwingende – voorwaarden en afspraken vanuit justitie. Als de cliënt zich niet aan deze voorwaarden houdt, kan dit betekenen dat elke reclasseringsbemoeienis stopt en dat de zaak teruggaat naar het Openbaar Ministerie. De cliënt loopt dan het risico op de ten uitvoerlegging van het voorwaardelijk strafdeel (vaak een gevangenisstraf).

Woonbegeleiding is geen erkend product binnen Reclassering Nederland en valt nu niet onder de basisactiviteiten of onder de 7 specifieke activiteiten die Poort beschrijft. De begeleiding in het toezicht is bedoeld om de onder toezichtgestelde te ondersteunen bij het zich houden aan de voorwaarden. Woonbegeleiding kan nu dus niet worden ingezet als een erkende activiteit om de onder toezichtgestelde te ondersteunen bij het zich houden aan de bijzondere voorwaarden en afspraken vanuit justitie.

De woonbegeleiding zoals deze bij Reclassering Nederland, regio Den Haag wordt aangeboden is uniek. Bij het landelijk kantoor is er geen overzicht wat betreft woonbegeleiding bij andere regio's. Dit bevestigt voor ons dat de woonbegeleiding niet erkend wordt binnen Reclassering Nederland, omdat er geen algemeen beleid voor is.

3 van deze 4 woonbegeleiders geven aan dat woonbegeleiding geen reclasseringswerk is. Het is een vak apart, intensieve zorg moet uit handen worden gegeven aan een instantie die meer gespecialiseerd is en meer tijd heeft voor woonbegeleiding.

Niet bij alle woonbegeleiders is dit tijdens de interviews naar voren gekomen, mogelijk zijn er meer woonbegeleiders die deze mening delen.

Een woonbegeleider vindt woonbegeleiding wel reclasseringswerk, het is handig omdat je toch al met toezicht bezig bent. Dit voorkomt dat je meer overlegvormen hebt en dat je misschien dingen dubbel doet.

Als de woonbegeleider alleen de toezichthouder is en de rol van casemanager op zich neemt, kan deze ervoor zorgen dat dingen niet dubbel worden gedaan en dat de hulpverlening op de juiste wijze op elkaar wordt afgestemd.

De werkbegeleider is van mening dat woonbegeleiding reclasseringswerk is als wonen een onderdeel is van reïntegratie in de samenleving of om recidive te verminderen. De woonbegeleiding moet altijd onderdeel zijn van de visie en missie van de reclassering. Zo niet, dan is het maatschappelijk werk.

1 van de portefeuillehouders is van mening dat woonbegeleiding geen reclasseringswerk is, omdat het niet hun primaire taak is.

De taak van een toezichthouder is het houden van toezicht op de dader.

4.10 Hulpvraag cliënt

Tijdens de interviews zijn verschillende hulpvragen van cliënten naar voren gekomen. Voorbeelden die door de woonbegeleiders gegeven zijn: administratie, schulden en huishouden runnen.

De woonbegeleiders van Reclassering Nederland, regio Den Haag geven aan dat de hulpvraag van de cliënt te summier wordt neergezet of dat er geen hulpvraag is, maar dat er een hulpvraag wordt verzonnen om zo voor een woning in aanmerking te komen. Hierdoor kun je je afvragen of woonbegeleiding dan wel noodzakelijk is voor zo'n cliënt,

of dat woonbemiddeling dan een betere optie zou zijn. Hierover wordt binnen Reclassering Nederland, regio Den Haag al nagedacht.

4.11 Andere vormen van wonen

Tijdens de interviews is naar voren gekomen dat er behoefte is aan andere vormen van wonen of aan extra begeleiding. Dit is echter niet tijdens alle interviews besproken, waardoor er mogelijk meer woonbegeleiders zijn die deze mening delen.

Een woonbegeleider geeft aan dat zelfstandig wonen soms net even een stap te hoog is en dat er een grote behoefte is aan andere vormen van wonen. Hierin zou een samenwerkingspartner die deze voorzieningen kan bieden fijn zijn. Deze woonbegeleider vindt het jammer dat zij nu geen alternatief kunnen aanbieden.

Bij de Kessler Stichting en Limor zijn er naast thuisbegeleiding andere vormen van wonen beschikbaar, bijvoorbeeld beschermd wonen, omklapwoningen en groepswoningen. Door een samenwerking met 1 van deze instelling te realiseren kan er mogelijk wel een alternatief worden aangeboden.

4.12 Forensisch gecontracteerde instellingen

Instelling	Wel forensisch gecontracteerd	Niet forensisch gecontracteerd
Anton Constandse	X	
Brijder	X	
Florence		X
Humanitas		X
HWW		X
Kessler Stichting	X	
Limor	X	
Multicare	X	
Parnassia	X	

Nadat er voor dit onderzoek is uitgezocht welke instellingen forensisch gecontracteerd zijn, is er na overleg met Reclassering Nederland, regio Den Haag, gekozen voor Limor en de Kessler Stichting, om te inventariseren op welke wijze zij vormgeven aan hun woonbegeleiding. Er is voor deze instellingen gekozen, omdat zij naast thuisbegeleiding vanuit een zelfstandige woning ook andere vormen van wonen aanbieden, zoals bijvoorbeeld begeleid wonen, in het onderzoek is naar voren gekomen dat hier vraag naar is. De andere forensisch gecontracteerde instellingen behoorden niet tot de keuze om uiteenlopende redenen, bijvoorbeeld omdat zij een zeer specifieke doelgroep hadden en hun visie en missie niet aansloot bij die van Reclassering Nederland. Er is hiermee rekening gehouden omdat er dan mogelijk gebruik kan worden gemaakt van de expertise van deze instellingen om de woonbegeleiding bij Reclassering Nederland, regio Den Haag beter vorm te geven en/of een samenwerking tussen Reclassering Nederland, regio Den Haag en deze instelling tot de mogelijkheden behoorde.

4.13 Visie en missie

Reclassering Nederland heeft als visie dat daders zelf verantwoordelijk zijn voor hun gedrag. Reclassering Nederland ondersteunt daders bij de beïnvloeding van hun gedrag en het aanleren van nemen van verantwoordelijkheid.

Er wordt rekening gehouden met de risico's voor de samenleving en Reclassering Nederland is controlerend als dat nodig is.

Door Reclassering Nederland wordt gewerkt met opgelegde – dwingende – voorwaarden en afspraken waaraan iedereen zich moet houden. Op het moment dat dit niet gebeurt kan dit betekenen dat de reclasseringsbemoeienis stopt.

Reclassering Nederland behandelt en verzorgt niet. Daarvoor verwijst Reclassering Nederland door naar specialistische behandelaars en zorg- en hulpverleners.

De Kessler Stichting is er voor kwetsbare mensen met weinig succeservaringen, over het algemeen lage verwachtingen van de samenleving en vaak een zwak sociaal netwerk. De Kessler Stichting probeert in gesprek te gaan om de juiste keuzes voor de toekomst te maken, binnen de algemeen maatschappelijk aanvaarde normen, en biedt hiermee een “onvoorwaardelijk” hartelijk welkom, al dan niet in samenwerking met anderen.

In de visie van Limor staan respect, solidariteit en rechtvaardigheid centraal in het werken met cliënten.

Zij werken vanuit de keuzevrijheid en de competenties van de cliënt. Hierbij wordt gestreefd naar een zo groot mogelijke zelfredzaamheid door alle leefgebieden hierbij te betrekken, er is dus sprake van rehabilitatie. Voorspelbaarheid en duidelijkheid staan voorop bij de ondersteuning en de begeleiding.

De missie van Reclassering Nederland is het voorkomen en terugdringen van recidive om actief bij te dragen aan de veiligheid van de samenleving. De Kessler Stichting heeft als missie om aan mensen die sociaal kwetsbaar zijn gespecialiseerde hulp te bieden en draagt bij aan het oplossen en stabiliseren van hun problemen. Limor is erop gericht dat mensen hun eigen kracht en mogelijkheden hervinden en daardoor weer greep krijgen op hun eigen leven en weer een plaats in de samenleving te verwerven.

Reclassering Nederland wijkt af met haar visie en missie omdat hun aanpak gekenmerkt wordt door een gedwongen kader.

De Kessler Stichting sluit aan bij Reclassering Nederland om dat zij hulp bieden aan sociaal kwetsbare mensen en de cliënten van Reclassering Nederland zijn kwetsbaar. Limor sluit aan bij Reclassering Nederland omdat zij beiden het doel hebben om mensen terug te laten keren in de samenleving.

4.14 Toelatingscriteria

Om de woonbegeleiding van Reclassering Nederland, regio Den Haag op een betere wijze te kunnen vormgeven en/of voor een eventuele samenwerking tussen Reclassering Nederland, regio Den Haag en een gekozen forensisch gecontracteerde instelling, worden hieronder de criteria van aanmelding en contra-indicaties voor woonbegeleiding van Reclassering Nederland, de Kessler Stichting en Limor weergegeven.

4.14.1 Reclassering Nederland

Op het intranet van Reclassering Nederland, regio Den Haag worden m.b.t. de woonbegeleiding de volgende aanmeldingscriteria geformuleerd:

- Een duidelijk geformuleerde hulpvraag.
- Het justitieel kader duurt nog maximaal 6 maanden.
- Er is een wettelijk erkende verblijfsstatus.
- Er is geen overheersende alcohol-, drugs- of gokverslaving.
- Er is geen overheersende psychiatrische- of gedragsproblematiek.
- Er zijn toereikende, aantoonbare inkomsten.

Indien er sprake is van schulden, moeten er betalingsregelingen getroffen zijn met de schuldeisers of er is een regeling voor schuldsanering.

Tijdens de interviews met de woonbegeleiders van Reclassering Nederland, regio Den Haag zijn de volgende contra-indicaties naar voren gekomen:

- Schuldenproblematiek, tenzij er regelingen zijn getroffen met de schuldeisers of de cliënt in een schuldsaneringstraject zit.
- Complexe problematiek/ multi-problemen.
- Agressieproblematiek.
- Niet zelfstandig kunnen wonen.

4.14.2 Kessler Stichting

In het interview met Bregje Nagtegaal kwam naar voren dat in principe iedereen terecht kan bij de Kessler Stichting, mits de cliënt gemotiveerd is voor het ontvangen van de begeleiding.

Er is echter wel een aantal contra-indicaties, namelijk:

- Zware verslaving.
- Psychotisch en daardoor niet aanspreekbaar.
- Extreme agressieproblematiek.

Voor de groepswoningen zullen deze problemen zwaarder meewegen dan als een cliënt zelfstandig woont, omdat er in de groepswoningen rekening moet worden gehouden met groepsdynamica.

Tevens vertelde zij dat schuldenproblematiek geen contra-indicatie is bij de Kessler Stichting. De schulden moeten wel in kaart zijn gebracht, maar de Kessler Stichting kan hierbij ondersteunen, bijvoorbeeld door budgetbeheer en schuldhulpverlening.

4.14.3 Limor

In het interview met Sjanie kwam naar voren dat een cliënt begeleidbaar moet zijn en het gedrag bepaald of de cliënt begeleid kan worden.

Schuldenproblematiek is geen contra-indicatie bij Limor, aldus Sjanie. Limor heeft budgetbeheer en een apart team dat zich richt op de financiële situatie van de cliënt.

Bij thuisbegeleiding is in principe alles mogelijk, dus ook een zware verslaving o.i.d. Bij de woonvoorzieningen zal iets dergelijks wel meewegen.

Reclassering Nederland, regio Den Haag heeft in vergelijking met de Kessler Stichting en Limor veel contra-indicaties waarop cliënten worden afgewezen voor de woonbegeleiding. Waardoor de mogelijkheden voor de cliënt bij Reclassering Nederland, regio Den Haag beperkt worden.

Bij Reclassering Nederland, regio Den Haag is een schuldenproblematiek een belangrijke contra-indicatie voor de woonbegeleiding. Bij de Kessler Stichting en Limor is dit geen contra-indicatie, maar zijn zij zelfs bereid de cliënt hiermee te helpen, aangezien zij beschikken over budgetbeheer.

Het is opmerkelijk dat er momenteel slechts 3 woonbegeleidingscliënten in een traject woonbegeleiding zitten bij Reclassering Nederland, regio Den Haag. Er wordt momenteel geen gebruik gemaakt van alle beschikbare woningen, wat beide misschien wordt veroorzaakt door de strenge contra-indicaties.

4.15 Toekomstperspectief

Om te inventariseren hoe de woonbegeleiders graag zien hoe de woonbegeleiding beter vorm krijgt is er gevraagd naar het toekomstperspectief.

Woonbegeleiders:

- Woonbegeleiding uitbesteden als er sprake is van intensieve begeleiding.
- De woonbegeleider in de functie van casemanager, deze moet echter wel nauw betrokken blijven.
- Het voortraject bij de RN laten, de rest uitbesteden.
- Een samenwerkingspartner betrekken.

Werkbegeleider:

- Woonbegeleiding integreren in IRIS.
- Woonbemiddeling.
- Woonbegeleiding uitbesteden als er sprake is van intensieve begeleiding.

Portefeuillehouders:

- Het voortraject bij de RN laten, na de sleuteloverdracht uitbesteden.
- Een aantal woningen voor woonbemiddeling.
- De woonbegeleider in de functie van casemanager, deze moet echter wel nauw betrokken blijven.

Vanuit het toezicht wordt de woonbegeleiding gefinancierd, echter is dit niet kostendekkend, aldus de portefeuillehouders. Wij zijn van mening dat het belangrijk is dat de woonbegeleiding kostendekkend is, maar dit mag niet de voornaamste reden zijn om te stoppen met de woonbegeleiding. Als de cliënt gebaat is bij de woonbegeleiding en het bijdraagt aan het verminderen van recidive zal er volgens ons gekeken moeten worden naar hoe woonbegeleiding op een andere wijze gefinancierd kan worden.

Hoofdstuk 5: Conclusie en discussie

5.1 Conclusie

Aan de hand van het onderzoek zal er antwoord worden gegeven op de onderstaande hoofdvraag.

"Hoe kan de vormgeving van de woonbegeleiding van Reclassering Nederland, regio Den Haag verbeterd worden?"

Uit het onderzoek is gebleken dat het 8-fasenmodel nu niet of nauwelijks wordt gebruikt door de woonbegeleiders van Reclassering Nederland, regio Den Haag. Er is geen eenduidige werkwijze onder de woonbegeleiders, waardoor het niet inzichtelijk is hoe zij te werk gaan. Als het 8-fasenmodel en de manier van werken van een toezichthouder naast elkaar worden gelegd, dan zijn hierin overeenkomsten terug te zien, maar het 8-fasenmodel wordt nu niet specifiek ingezet voor de woonbegeleiding. De aanmeldingsfase en de intakefase van het 8-fasenmodel verlopen goed bij de woonbegeleiding van Reclassering Nederland, regio Den Haag.

Tijdens de interviews is naar voren gekomen dat de ervaring van de geïnterviewden is dat werken met het 8-fasenmodel veel tijd kost, dat de woonbegeleiders geen of onvoldoende kennis hebben van het 8-fasenmodel, dat het team van woonbegeleiders niet stabiel is en dat er onvoldoende ruimte binnen de caseload is voor de woonbegeleiding. Deze genoemde punten zijn wel voorwaarden voor het slagen van het 8-fasenmodel. Hierdoor zijn wij van mening dat het 8-fasenmodel niet de juiste werkwijze is voor de vormgeving van de woonbegeleiding bij Reclassering Nederland, regio Den Haag. Een betere implementatie van dit model zal niet wegnemen dat het werken met dit model veel tijd kost.

De kerntaken van de woonbegeleider wijken af van de kerntaken van de toezichthouder. Een van de taken van de toezichthouder in de begeleiding van het toezicht bestaat uit praktische hulp. Deze praktische hulp bestaat voornamelijk uit het verminderen of verkleinen van de belemmerende factoren rondom de onder toezichtgestelde. De praktische hulp van een woonbegeleider bestaat voornamelijk uit ondersteunen bij persoonlijke verzorging, wonen en het huishouden, administratie en de financiën, sociaal en maatschappelijk functioneren, zinvolle dagbesteding en informatie en advies geven. Door de praktische begeleiding van de woonbegeleider van Reclassering Nederland, regio Den Haag kunnen de belemmerende factoren rondom een onder toezichtgestelde mogelijk wel verminderd of verkleind worden, maar het is geen kerntaak van een toezichthouder.

Alle woonbegeleiders van Reclassering Nederland, regio Den Haag zijn van mening dat praktische hulp een onderdeel is van woonbegeleiding. Door gebrek aan tijd zijn de woonbegeleiders van mening dat het niet haalbaar is om de cliënt alle nodige praktische hulp te bieden, maar ook is niet iedere woonbegeleider, die tevens toezichthouder is, van mening dat hij deze praktische hulp zelf moet uitvoeren, al zou hij de tijd hier wel voor hebben. Door het aantal cliënten in de caseload te verminderen of door cliënten standaard in minimaal niveau 2 te plaatsen zal er meer tijd beschikbaar zijn voor de woonbegeleiding, waardoor er ruimte beschikbaar is om de vormgeving van de woonbegeleiding te kunnen verbeteren.

Vanuit het toezicht wordt de woonbegeleiding gefinancierd, echter is dit niet kostendekkend. Tevens is woonbegeleiding momenteel geen erkend product binnen Reclassering Nederland en valt het niet onder de basisactiviteiten of onder de 7 specifieke activiteiten die Poort beschrijft. De 3 basisactiviteiten zijn stimuleren en motiveren, plannen en monitoren en praktische hulp bieden. De 7 specifieke activiteiten zijn systeemgericht werken, ondersteunen, doorverwijzen naar zorg en dienstverlening, ondersteuning bij behandeling of gedragsinterventie, psycho-educatie, outreachend

werken en casusregie. De begeleiding in het toezicht is bedoeld om de onder toezichtgestelde te ondersteunen bij het zich houden aan de voorwaarden. Woonbegeleiding kan dus niet worden ingezet als een erkende activiteit, zoals een gedragsinterventie, om de onder toezichtgestelde te ondersteunen bij het zich houden aan de bijzondere voorwaarden en afspraken vanuit justitie, omdat woonbegeleiding geen erkend product is. Hiermee willen wij niet stellen dat woonbegeleiding geen bijdrage zou kunnen leveren om de onder toezichtgestelde te ondersteunen bij het zich houden aan de bijzondere voorwaarden.

Het doel van woonbegeleiding is anders dan het doel van de begeleiding in het toezicht. Het is de vraag of het doel van de woonbegeleiding een bijdrage kan leveren aan het bereiken van het doel van de begeleiding in het toezicht, zodat iemand op een verantwoorde manier kan terugkeren in de samenleving. Om dit te achterhalen zal er onderzoek gedaan moeten worden naar of woonbegeleiding bijdraagt aan het verminderen van recidive.

Voor nu kunnen wij concluderen dat woonbegeleiding geen reclasseringswerk is, tenzij de woonbegeleiding kan worden ingezet als activiteit om aan de bijzondere voorwaarden te kunnen voldoen, een onderdeel is van de missie en visie van Reclassering Nederland en er door de woonbegeleiders praktische hulp wordt geboden.

De woonbegeleiders van Reclassering Nederland, regio Den Haag zijn enthousiast over het feit dat er woonbegeleiding wordt geboden en zij zijn bereid iets extra's te doen voor hun cliënt. Op het moment dat de woonbegeleiding bij Reclassering Nederland, regio Den Haag blijft, zal het noodzakelijk zijn om de woonbegeleider van Reclassering Nederland, regio Den Haag een opleiding aan te bieden om de kennis van de woonbegeleider te vergroten en zo beter vorm te kunnen geven aan de woonbegeleiding.

Als het proces van toezicht naast het proces van casemanagement wordt gelegd, is hierin een duidelijke overeenkomst terug te vinden. De rol van de casemanager en de rol van de toezichthouder hebben ook een overeenkomst. Een woonbegeleider zal meer in de rol van casemanager moeten gaan zitten, omdat dit beter aansluit bij zijn functie als toezichthouder. Hiermee willen wij niet stellen dat een reclasseringswerker geen woonbegeleiding kan bieden, maar dat de rol van casemanager meer past bij het reclasseringswerk.

Momenteel zijn er slechts 3 woonbegeleidingstrajecten bij Reclassering Nederland, regio Den Haag. Wij zijn van mening dat er bij de woonbegeleiding bij Reclassering Nederland, regio Den Haag strenge contra-indicaties zijn om te worden toegelaten tot de woonbegeleiding, in vergelijking met de contra-indicaties van de Kessler Stichting en Limor. Een reclasseringscliënt maakt bij Reclassering Nederland, regio Den Haag minder kans om in een woonbegeleidingstraject terecht te komen.

Wij zijn van mening dat door de strenge contra-indicaties en het niet hebben van een specifieke hulpvraag niet alle woningen, die Reclassering Nederland, regio Den Haag krijgt aangeboden, worden benut. Reclassering Nederland, regio Den Haag wil de woningen wel graag behouden, omdat zij hun cliënten woningen willen kunnen blijven aanbieden. Zij vinden dit een sterk punt van de woonbegeleiding.

Binnen Reclassering Nederland, regio Den Haag wordt er nu ook gesproken over woonbemiddeling, om zo de aangeboden woningen wel te benutten.

Er zijn interviews gedaan met de Kessler Stichting en Limor om te inventariseren op welke wijze zij vormgeven aan hun woonbegeleiding. Er is voor deze instellingen gekozen, omdat zij naast thuisbegeleiding vanuit een zelfstandige woning ook andere vormen van wonen aanbieden, zoals bijvoorbeeld begeleid wonen, omdat in het onderzoek naar voren is gekomen dat hier vraag naar is. Ook is er gekeken op welke wijze mogelijk gebruik kan worden gemaakt van de expertise van deze instellingen om de woonbegeleiding bij Reclassering Nederland, regio Den Haag beter vorm te geven en/of een samenwerking tussen Reclassering Nederland, regio Den Haag en deze instelling tot de mogelijkheden behoort.

De Kessler Stichting en Limor bieden bij thuisbegeleiding voornamelijk praktische hulp. Iets waar bij de woonbegeleiding van Reclassering Nederland, regio Den Haag onvoldoende tijd en expertise voor is. Tevens zijn zij van mening dat er meer gebruik moet worden gemaakt van de expertise van externe organisaties. Ook zijn de Kessler Stichting en Limor laagdrempelig, waardoor zij woonbegeleiding kunnen bieden aan een brede doelgroep.

Concluderend kunnen wij zeggen dat woonbegeleiding momenteel niet kostendekkend is en geen reclasseringswerk is, maar dit betekent niet dat het niet kan worden aangeboden. Echter is de vormgeving van de woonbegeleiding nu niet optimaal, wij zijn van mening dat door de volgende punten te verbeteren de vormgeving van de woonbegeleiding verbeterd kan worden.

- Het aanbieden van een passende opleiding of cursus aan de woonbegeleiders van Reclassering Nederland, regio Den Haag.
- Een cliënt standaard minimaal in niveau 2 plaatsen.
- Meer ruimte creëren binnen de caseload voor de woonbegeleiding.
- Het hanteren van een andere werkwijze, bijvoorbeeld door de doelen van de woonbegeleiding te implementeren in de toezichtovereenkomst.
- Het doen van onderzoek naar of woonbegeleiding bijdraagt aan het verminderen van recidive.
- Na de sleuteloverdracht de woonbegeleiding overdragen aan de Kessler Stichting of Limor.

5.2 Discussie

Wij hebben ernaar gestreefd om het onderzoek valide en betrouwbaar uit te voeren. Echter zijn hierop nog wel wat punten die ter discussie kunnen worden gesteld.

De interviews zijn gedaan met 6 woonbegeleiders van Reclassering Nederland, regio Den Haag. 1 van deze woonbegeleiders is gedurende het onderzoek gestopt met de woonbegeleiding, een andere woonbegeleider heeft voorheen woonbegeleiding gedaan, maar is niet meer betrokken bij de woonbegeleiding.

De woonbegeleider die gedurende het onderzoek gestopt is, was nog maar kort betrokken bij de woonbegeleiding en had naar onze mening nog niet veel kennis van de woonbegeleiding, waardoor er niet veel bruikbare informatie uit het interview naar voren is gekomen.

De woonbegeleider die inmiddels niet meer betrokken is bij de woonbegeleiding hebben wij geïnterviewd omdat wij van mening waren dat hij veel kennis vergaard had over de woonbegeleiding, wat hierbij ter discussie kan worden gesteld is dat hij niet of onvoldoende op de hoogte is van de huidige stand van zaken.

Alle interviews met de woonbegeleiders en de portefeuillehouders zijn opgenomen met een memorecorder en letterlijk uitgetypt, wat de betrouwbaarheid van het onderzoek vergroot.

De interviews met de Kessler Stichting en Limor zijn niet met een memorecorder opgenomen. Gedurende het onderzoek zijn wij tot de conclusie gekomen dat in het opnemen en letterlijk uittypen van de interviews zeer veel tijd is gaat zitten. Daarom hebben wij ervoor gekozen om de interviews met de Kessler Stichting en Limor niet op te nemen, maar hebben wij beiden aantekeningen gemaakt tijdens de interviews om de informatie zo volledig mogelijk, maar vanuit onze 2 verschillende perspectieven, te kunnen weergeven.

Doordat de interviews allemaal face-to-face en halfgestructureerd waren, hebben wij mogelijk invloed gehad op de geïnterviewde. De betrouwbaarheid van het onderzoek is beïnvloed, doordat de interviews halfgestructureerd waren afhankelijk van het verloop

van het interview werden bepaalde vragen wel of niet gesteld. De mogelijke invloed hiervan kan het onderzoek een vertekend beeld geven.

Voor dit onderzoek zijn verschillende databronnen gebruikt, namelijk interviews, internet, intranet, boeken en artikelen. Dit vergroot de betrouwbaarheid van het onderzoek, omdat de informatie uit verschillende bronnen is verkregen en met elkaar is vergeleken.

De interviews zijn door ons samen gedaan, waardoor wij na afloop van ieder interview het verloop kritisch hebben kunnen bespreken en elkaar feedback hebben gegeven, waardoor wij zoveel mogelijk hebben geprobeerd suggestieve vragen te signaleren.

Naar aanleiding van ons onderzoek is in de aanbevelingen naar voren gekomen dat wij van mening zijn dat er een vervolgonderzoek gedaan zal moeten worden naar het feit of woonbegeleiding bijdraagt aan het verminderen van recidive.

Naar de aanloop van het onderzoek zijn er veel aanpassingen aangebracht in met name de hoofdvraag, deelvragen en de probleemanalyse.

Naar aanleiding van de eerste onderzoeksopzet zijn wij in gesprek gegaan met de afstudeerbegeleider van school. Al snel kwam hieruit naar voren dat de vraag van de opdrachtgever, namelijk op welke wijze de woonbegeleiding van Reclassering Nederland, regio Den Haag, kon worden uitbesteed, niet haalbaar was, omdat er eerst onderzoek moest worden gedaan op welke wijze de woonbegeleiding momenteel vorm krijgt en eventueel verbeterd kon worden. Hierop hebben wij onze hoofdvraag en deelvragen aangepast.

Na overleg met de opdrachtgever en de afstudeerbegeleider van school hebben wij ook de probleemanalyse aangepast, omdat deze onvoldoende concreet was en er zaken in besproken werden die niet relevant waren voor ons onderzoek.

Het effect van deze wijzigingen was dat wij meer gericht antwoord konden gaan zoeken op de hoofdvraag.

Verder hadden wij bij aanvang van de oriëntatie een andere verwachting van het eindresultaat, namelijk dat wij dachten dat ons onderzoek zich zou gaan richten op de uitbesteding van de woonbegeleiding van Reclassering Nederland, regio Den Haag. Uiteindelijk hebben wij ons in ons onderzoek gericht op de verbetering van de vormgeving van de woonbegeleiding, met als mogelijkheid deze te gaan uitbesteden.

Hoofdstuk 6: Aanbevelingen

Aan de hand van de conclusie zijn wij tot de volgende aanbevelingen gekomen. Om de vormgeving van de woonbegeleiding te verbeteren is ervoor gekozen om de aanbevelingen in 2 verschillende richtingen te schrijven; namelijk wanneer de woonbegeleiding bij Reclassering Nederland, regio Den Haag blijft of wanneer de woonbegeleiding wordt uitbesteed aan een externe organisatie.

6.1 Scenario 1: woonbegeleiding blijft bestaan bij Reclassering Nederland, regio Den Haag

Momenteel wordt de woonbegeleiding gefinancierd vanuit het toezicht, dit is echter niet kostendekkend. De woonbegeleiders van Reclassering Nederland, regio Den Haag zijn wel gemotiveerd om woonbegeleiding te bieden en doen graag iets extra's voor hun cliënt.

Door onder andere een onderzoek te doen naar of woonbegeleiding bijdraagt aan het verminderen van recidive, en zo ook een onderdeel wordt van de visie en missie van Reclassering Nederland, kan woonbegeleiding mogelijk als erkend product van Reclassering Nederland worden ingezet. Als woonbegeleiding een erkend product wordt van Reclassering Nederland komt er mogelijk meer tijd en geld vrij om de vormgeving van de woonbegeleiding te verbeteren. Dit onderzoek kan worden uitgevoerd door een onderzoeksbureau, daaraan zijn dan wel kosten verbonden voor de organisatie, of door studenten voor hun afstudeeronderzoek. Dit betekent niet dat als dit onderzoek is gedaan dat de woonbegeleiding een erkend product kan worden. Als woonbegeleiding een erkend product zal worden, dan betekent dit niet dat er tijd en geld vrijkomt voor de woonbegeleiding. Dit is afhankelijk van het onderzoek, gezien de uitkomst van het onderzoek niet te voorspellen is.

Als er tijd en geld vrijkomt voor de verbetering van de woonbegeleiding, dan kan er gedacht worden aan de volgende aanbevelingen:

- Het aanbieden van een passende opleiding of cursus aan de woonbegeleiders van Reclassering Nederland, regio Den Haag.
Momenteel wordt er geen opleiding aangeboden aan de woonbegeleiders. Door een passende opleiding aan te bieden aan de woonbegeleiders kan de kwaliteit van de woonbegeleiding verbeterd worden.
Er kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de cursus 'Methodiek in de woonbegeleiding' van de RINO-Groep. Deze cursus wordt aangeboden bij de organisatie zelf, in principe in 4 lesdagen (totaal 24 contacturen), voor deelnemers met HBO werk- en denkniveau. Prijsindicatie voor een incompany-uitvoering in Den Haag voor maximaal 15 deelnemers is ca € 6.400. De opdrachtgever zorgt zelf voor zaal en catering. Mochten daar kosten aan verbonden zijn, dan dienen die nog te worden opgeteld bij voornoemd bedrag. In bijlage 5 is een beknopte programmabeschrijving opgenomen van wat deze cursus precies inhoudt.
- Een cliënt standaard minimaal in niveau 2 plaatsen.
Door een cliënt standaard in niveau 2 te plaatsen komt er meer tijd vrij voor een cliënt. Dit zorgt er automatisch voor dat er meer tijd is voor het afleggen van huisbezoeken. De woonbegeleider zou hierbij flexibel kunnen zijn door de afspraken op kantoor (deels) te vervangen voor huisbezoeken, dit is natuurlijk wel per cliënt verschillend en zal in overeenstemming met de opdrachtgever moeten gaan.
- Meer ruimte creëren binnen de caseload voor de woonbegeleiding.
Er was een regeling voor de woonbegeleiders van Reclassering Nederland, regio Den Haag dat zij 2 cliënten minder in hun caseload hadden, deze regeling geldt nu nog voor 1 woonbegeleider. Deze regeling zal opnieuw moeten worden ingesteld.

- Het hanteren van een andere werkwijze.
Uit het onderzoek is gebleken dat er nu veel tijd gaat zitten in het werken met het 8-fasenmodel. De beschikbare tijd is al schaars. Als er meer tijd vrijkomt voor de woonbegeleiding, is het belangrijk dat deze gaat zitten in het aanbieden van praktische hulp en niet in het opstellen van een begeleidingsplan met velen verschillende fasen. Er is al een toezichtovereenkomst, mogelijk kunnen de doelen voor de woonbegeleiding hierin worden opgenomen. Tijdens het toezicht vinden een tussenevaluatie en een eindevaluatie plaats, de doelen van de woonbegeleiding kunnen hier dan in worden meegenomen.
Een beperking hierbij is mogelijk dat het bieden van praktische hulp niet door alle woonbegeleiders zal worden gaan uitgevoerd, omdat zij dit niet vinden passen bij hun werk.

6.2 Scenario 2: woonbegeleiding uitbesteden aan een andere organisatie

Woonbegeleiding is geen reclasseringswerk, daarom is deze aanbeveling gericht op het uitbesteden van de woonbegeleiding na de sleuteloverdracht.

Het team van woonbegeleiders zal moeten blijven bestaan. Het voortraject moet vorm blijven houden, zoals dit nu gebeurt. Het voortraject bestaat uit de aanmelding, bespreken in de vergadering, het voeren van een intakegesprek en besluiten of de cliënt wordt toegelaten tot de woonbegeleiding. Zo ja, dan wordt de cliënt aangeboden bij de woningcorporatie, vervolgens gaat de woonbegeleider mee naar het gesprek met de woningcorporatie en wordt de woning bezichtigd. Echter zal de interne organisatie van de woonbegeleiding iets strakker moeten gaan verlopen, hieraan wordt al gewerkt binnen Reclassering Nederland, regio Den Haag. Er wordt nu bijvoorbeeld wel een agenda gemaakt voor de vergadering, genotuleerd tijdens de vergadering en er is een schema van alle cliënten die worden aangemeld voor de woonbegeleiding met daarin wie wordt afgewezen en waarom. Alle reclasseringswerkers kunnen een cliënt aanmelden via de e-mail bij de woonbegeleiders voor woonbegeleiding. Het toezicht wordt nadat de cliënt geaccepteerd is voor de woonbegeleiding overgedragen naar een woonbegeleider. De woonbegeleider zal dan echter meer als casemanager gaan functioneren.

Reclassering Nederland, regio Den Haag zal hun contra-indicaties en het aanmeldformulier naast die van de Kessler Stichting of Limor moeten leggen ter vergelijking en in overeenstemming met de Kessler Stichting of Limor, afhankelijk van met wie er zal worden samengewerkt, worden aangepast. Bijvoorbeeld de contra-indicaties van Reclassering Nederland en de Kessler Stichting of Limor verschillen van elkaar, hierbij kan gedacht worden aan de schuldenproblematiek van de cliënt.

De woonbegeleiding wordt na de sleuteloverdracht overgedragen aan de Kessler Stichting of Limor.

Hierbij kan gekozen worden voor de Kessler Stichting omdat zij thuisbegeleiding bieden en omdat er al een pilot gaande is tussen Reclassering Nederland en de Kessler Stichting. Voor Limor kan gekozen worden omdat zij ook thuisbegeleiding bieden, maar hiernaast ook andere vormen van wonen zoals begeleid wonen. In het onderzoek is namelijk naar voren gekomen dat er ook vraag is naar andere vormen van wonen. Deze worden door de Kessler Stichting ook wel geboden, maar zijn in principe alleen beschikbaar voor cliënten uit de maatschappelijke opvang.

Reclassering Nederland, regio Den Haag zal in gesprek moeten gaan met de Kessler Stichting en Limor om zo te bepalen welke organisatie het beste bij hun aansluit en waarmee er een samenwerkingsverband kan worden aangegaan. De Kessler Stichting en Limor staan beide open voor een samenwerking met Reclassering Nederland, regio Den Haag.

Reclassering Nederland zal in gesprek moeten gaan met Staedion om een akkoord te bereiken over een samenwerking met een externe organisatie, gezien het convenant dat Reclassering Nederland, regio Den Haag heeft met Staedion. In dit convenant staat bijvoorbeeld dat een reclasseringscliënt begeleiding dient te ontvangen, dat hij geen overlast veroorzaakt voor de omgeving en dergelijke.

De evaluaties met de woningcorporatie zullen mogelijk op een andere wijze verlopen, omdat de woonbegeleiders hun informatie over de cliënt deels uit tweede hand verkrijgen.

Literatuurlijst

Boeken en artikelen

Heineke, D. en P. van Leeuwen-den Dekker. 2004. *Het 8-fasenmodel*. Almere: PlantijnCasparie.

Ledeboer, S. 2011. *Afdelingsplan 2011 EMZ*.

Liefhebber, S. 2006. *Woonbegeleider*. Utrecht: NIZW Beroepsontwikkeling.

Menger, A en L. Krechtig. 2004. "Geïntegreerd trajectmatig werken: het organisatorische kader". Pp. 51-69. *Het delict als maatstaf*. IJsselstein: PlantijnCasparie.

Michelbrink, F. 2009. *Praktijkgericht onderzoek in zorg en welzijn*. Amsterdam: Uitgeverij SWP.

Poort, P. 2009. *Fundamenten voor toezicht*. Geraadpleegd op: 16-03-2012.

Stol, W. en A. van Wijk. 2008. "De justitiële keten". Pp. 151-162. *Inleiding criminaliteit en opsporing*. Den Haag: Boom juridische uitgevers.

Internet

Beek, van de, S en L. Kruitbosch. 2008. *Onderzoek naar de werkwijze van Reclassering Nederland Unit Almelo in huiselijk geweld-zaken*. Geraadpleegd op: 23-03-2012. [http://dms01.saxion.nl/C12574DB002E48FC/All+documents/828979847D3A8255C12575E7006DEADB/\\$File/Definitieve%20scriptie%20Sanne%20van%20de%20Beek%20en%20Lisette%20Kruitbosch.doc](http://dms01.saxion.nl/C12574DB002E48FC/All+documents/828979847D3A8255C12575E7006DEADB/$File/Definitieve%20scriptie%20Sanne%20van%20de%20Beek%20en%20Lisette%20Kruitbosch.doc)

Bruin, K. 2009. *Reclasseringstoezicht*. Geraadpleegd op: 02-04-2012. <http://hbo-kennisbank.uvt.nl/cgi/av/show.cgi?fid=3828>

Case Management Society Of Australia. 2009. *What is casemanagement?*. Geraadpleegd op: 24-04-2012. <http://www.cmsa.org.au/definition.html>

Knaap, van der, L., L.E.W. Leenarts en L.T.J. Nijssen. 2007. "Inleiding" Pp. 11. Psychometrische kwaliteiten van de Recidive Inschattingsschalen (RISc). Geraadpleegd op: 20-03-2012. <http://www.wodc.nl/onderzoeksdatabase/interbeoordelaarsbetrouwbaarheid-en-begripsvaliditeit-van-de-risc.aspx>

Tartuffel. 2010. Wat doet de Reclassering: toezicht/werkstraf/diagnose-advies. Geraadpleegd op: 02-04-2012. <http://mens-en-samenleving.infonu.nl/sociaal/37262-wat-doet-de-reclassering-toezichtwerkstrafdiagnose-advies.html#7>

Tartuffel. 2012. RISc (Recidive Inschattings Schalen): kans op delictgedrag?. Geraadpleegd op: 02-04-2012. <http://mens-en-samenleving.infonu.nl/diversen/41119-risc-recidive-inschattings-schalen-kans-op-delictgedrag.html>

Missie en visie. Geraadpleegd op: 03-04-2012. <http://www.reclasseringnederland.nl/organisatiemissie/?cid=60>

Bijlagen

Bijlage 1: Convenant Staedion

Samenwerkingsovereenkomst tussen Staedion en Reclassering Nederland, Regio Den Haag, Reclassering Leger des Heils, Regio Den Haag, Stichting Exodus, Den Haag tot het realiseren van huisvesting voor zelfstandig begeleid wonen

Doelgroep

Justiabelen: maatschappelijke (her-)inpassing van mensen die met het strafrecht in aanraking zijn gekomen.

Doelstelling Staedion

Staedion heeft in het kader van haar wettelijke taakstelling (BBSH) de taak mensen uit kwetsbare groepen huisvesting te bieden en werkt ten behoeve van zelfstandig begeleid wonen samen met de gemeente en met zorginstellingen.

Doelstelling

Reclassering Nederland, Reclassering Leger des Heils en Exodus hebben mede tot doel cliënten in de gelegenheid te stellen zelfstandig te wonen en biedt hiertoe woonbegeleiding, dit komt de inpassing in de maatschappij ten goede en het levert aan bijdrage aan het voorkomen van herhaald strafbaar gedrag.

Voorwaarden

- Staedion biedt binnen een redelijke termijn van maximaal drie maanden woonruimte aan uit het reguliere aanbod en draagt daarbij zorg voor een evenwichtige spreiding binnen het woningbezit..
- Reclassering Nederland, Reclassering Leger des Heils en Exodus begeleiden de cliënt gedurende minimaal zes maanden, of langer voor zover noodzakelijk, in alle aspecten die met het wonen te maken hebben. De begeleider draagt er onder meer zorg voor dat aan omwonenden geen overlast wordt veroorzaakt.

Werkwijze

- Zowel bij Staedion als bij Reclassering Nederland, Reclassering Leger des Heils en Exodus zijn vaste contactpersonen aangewezen.
- De contactpersonen dragen zorg voor een succesvolle woningtoewijzing en maken hiervoor werkafspraken.
- De contactpersonen letten op het voorkomen van ongewenste combinaties van specifieke kenmerken van de cliënt en omgevingsfactoren.
- Staedion stelt in het kader van de overeenkomst aan Reclassering Nederland, Reclassering Leger des Heils en Exodus gezamenlijk jaarlijks 40 woningen beschikbaar.

Begeleiding

Reclassering Nederland, Reclassering Leger des Heils en Exodus dragen zorg voor een zorgleveringsovereenkomst met de cliënt waarin aspecten omschreven zijn zoals dagbesteding, financiën en woongedrag. Staedion ontvangt hiervan een kopie.

Evaluatie

De samenwerking wordt jaarlijks geëvalueerd door daartoe gemachtigde medewerkers of leidinggevenden. De directies worden in kennis gesteld van het resultaat van de evaluatie.

Looptijd en opzegging

De overeenkomst wordt voor onbepaalde tijd aangegaan en kan op elk moment eenzijdig beëindigd worden als niet aan de voorwaarden wordt voldaan.

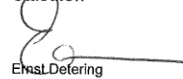
Overeenkomst

De overeenkomst gaat in op 15 juni 2011

Deze overeenkomst is een voortzetting van de overeenkomst die is afgesloten op 15 juni 2005

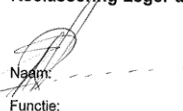
Overeengekomen en in vijfvoud ondertekend te Den Haag,

Staedion

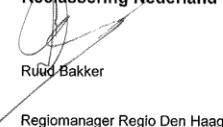

Ernst Detering

Directeur Klantbedrijf
Haagse Hout, Scheveningen

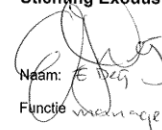
Reclassering Leger des Heils

Naam:
Functie:

Reclassering Nederland

Ruud Bakker
Regiomanager Regio Den Haag

Stichting Exodus

Naam:
Functie:

Aanmeldingsformulier Ambulante Woonbegeleiding

Cliëntgegevens

Achternaam cliënt	
Voornamen voluit	
Roepnaam	
Ìris - nummer	
Geslacht	
Geboortedatum	Geboorteplaats:
Kinderen	Naam en geboortedata
Huidige verblijfsplaats	☐ Geen (dakloos) ☐ Familie, vrienden, kennissen ☐ 24-uursopvang, namelijk: ☐ Anders, namelijk:
Laatste adres en woonplaats	
Telefoon vast	
Telefoon mobiel	
Contactpersoon	

Aanmeldingsgegevens

Naam reclasseringswerker (aanmelder)		Datum aanmelding	
Status	☐ Verplicht Reclasseringscontact (VRC) tot ? ☐ PP / ET ☐ Anders, namelijk:		
Duur van het programma			
Bronnen	☐ relevante rapportage ☐ RISc ☐ Anders, namelijk:		
Gesprek met de woonbegeleider/reclasseringswerker		Datum gesprek	

Aanmeldingsvragen

Reden van aanmelding (motivatie reclasseringswerker) Delict Hulpverleningsvragen van de cliënt Sociaal netwerk (binding woonplaats) Lichamelijk, psychisch functioneren (psychiatrie, verslavingen) Financiën (inkomen, schulden en afbetalingsregelingen die zijn getroffen) Huurschulden en betalingsregelingen CJIB overzicht Dagbesteding Korte doelen cliënt Voorkeur woongebied Zelfstandig huishouden of met extra begeleiding	
Opnamecriteria (aanvinken indien aanwezig)	☐ Duur toezicht minimaal negen maanden ☐ Beschikking over eigen inkomen, namelijk: bedrag per maand: ☐ Geldige verblijfsstatus

Contra-indicaties (aanvinken indien aanwezig)	☐ Verslaving aan harddrugs, alcohol, medicijnen of gokken ☐ Zware psychiatrische problematiek ☐ Bedreiging van buitenaf ☐ Agressie ☐ Financiële problemen mits het in kaart is gebracht Huurschuld waar nog geen regeling voor is getroffen
Aanvullende informatie	
Bijlagen toevoegen: Bij de aanvraag woonbegeleiding de volgende formulieren bijvoegen: IB 60 (belastingen) BKR uitdraai (bank) CJIB uitdraai Woonpasnummer Loonstrook /uitkeringsspecificatie Arbeidscontract	

Aanmeldingsbesluit

Positief	☐ Regulier intakegesprek met de cliënt plannen afspraak: ☐ Met cliënt / werker afgesproken welke informatie mee moet worden genomen naar het intake-gesprek ☐ Spoed intakegesprek afspraak:
Negatief	☐ Doorverwijzing naar: ☐ Afwijzing Reden afwijzing

Bijlage 3: Interviewvragen

Interviewvragen woonbegeleiders

1. Inleiding: Naam / functie / hoelang werkzaam RN / hoelang werkzaam woonbegeleider.
2. Hoe ervaart u uw werk als woonbegeleider?
3. Op welke wijze geeft u invulling aan de woonbegeleiding? Wat maakt dat u ervoor kiest om het op deze wijze te doen?
4. Hoeveel tijd besteedt u gemiddeld aan woonbegeleiding per week?
5. Welke taken vallen volgens u onder woonbegeleiding?
6. Van welke methodieken maakt u gebruik tijdens de woonbegeleiding? Hoe zijn deze methodieken tot stand gekomen? Waarom wordt er met deze methodieken gewerkt?
7. Wat vindt u sterke punten van de woonbegeleiding?
8. Welke punten zouden er verbeterd kunnen worden?
9. Wat vindt u van de combinatie van woonconsulent naast uw andere functie?

Interviewvragen portefeuillehouder/ werkbegeleider

1. Inleiding: Naam / functie / hoelang werkzaam RN / hoelang werkzaam portefeuillehouder.
2. Wat houdt uw functie in?
3. Welke eisen worden er gesteld aan een woonbegeleider door Reclassering Nederland regio Den Haag?
4. Wat vindt u sterke punten van de woonbegeleiding?
5. Welke punten zouden er verbeterd kunnen worden?
6. Welke knelpunten zijn er volgens u aanwezig m.b.t. de woonbegeleiding?

Bijlage 4: Interviewvragen Limor en Kessler Stichting

1. Inleiding: Wat is uw functie binnen de organisatie? Hoe lang bent u al werkzaam binnen de organisatie?
2. Wat is de missie en de visie van de organisatie?
3. Welke huidige werkwijze wordt er gehanteerd binnen de organisatie m.b.t. woonbegeleiding?
4. Op welke wijze wordt een cliënt aangemeld voor de woonbegeleiding bij de organisatie?
5. Welke aanmeldingscriteria worden er door de organisatie gehanteerd?

Hoe zou een mogelijke samenwerking met Reclassering Nederland, regio Den Haag vorm kunnen krijgen?

Bijlage 5: Programmabeschrijving 'Methodiek van de ambulante woonbegeleiding'

Globale inhoud van het programma

De volgende thema's komen in deze training aan de orde:

- Het begrippenkader: ambulante woonbegeleiding en rehabilitatie
- Vraaggericht werken
- Werken met de sociaal-maatschappelijke context van cliënten
- Kiezen van beïnvloedingsstrategieën (gradaties van diversiviteit)
- Hulp bieden versus hulp organiseren
- Kracht en zwakte van een cliënt in een begeleidingsplan omvatten.

Het programma in detail

- Bezinning op de huidige stand van zaken en ontdekken van sterke en ontwikkelpunten
- Werkzame ingrediënten bij het vestigen van een werkrelatie
- Referentiekaders ambulante woonbegeleiding en rehabilitatie
- Hoe kom je tot relevante begeleidingsthema's? Over motivatie om te veranderen
- Afstemmen op de cliënt: inhoud, tempo en gespreksvaardigheden
- Keuzes maken in begeleiding. Over Steun, Stress, Kracht en Kwetsbaarheid (SSKK)
- Bezinning op normatieve aspecten in ambulante woonbegeleiding
- Het nut van methodisch werken
- Begeleiden bij het maken van keuzes
- Wat als er weinig meer te kiezen is?
- Begeleiding als grenzenstellend proces. Over vrijheid, vrijblijvendheid, drang en dwang
- Omgaan met weerstand. Hoe wek je instemming van cliënten op?
- Werken met de dimensies 'Overlaten-Overnemen' en 'Zelf doen-Uitbesteden'
- Samenwerken en onderhandelen met andere functionarissen
- SSKK laten terugkomen in het begeleidingsplan
- Cliënten als consulent
- Waar staan we nu? Nogmaals een bezinning op de huidige stand van zaken
- Werkpunten formuleren